

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

EN PRINCESSA
FRÅN KÖRSBÄRS-
BLOMMORNAS LAND
PÅ STOCKHOLMS-
VISIT.

*Prinsessan
RI GIN
från Korea.*

GOOD
WIN
1927

Ur innehållet:

PRYDER NI ERT HEM
MED KONSTVERK ?

DE SMÅ
GRÖNA PAPEGOJORNA
av Anna Branting.

NOBELPRISTAGAREN
PÅ ÖSTERBRO.

ÄKTENSKAPET I SIFFROR.
*Jubileumsartikel av
advokaten EVA ANDÉN.*

FRÅN ELLEN KEYS STRAND.

K R Ö N I K A

MAN VILL BOJKOTTA AMERIKANSK film. Det låter i första ögonblicket så manligt och svenskt yverboret att man blir alldeles imponerad.

Men man besinnar sig snart. Och sedan man besinnat sig ännu lite till, ville man nästan om amerikansk film säga: "var stode vi om den ej funnits till?"

Visst blir man ibland arg på amerikansk film. På de blonda konfektsöta hjältinnorna, som iklädda patetiska och ladylika svepningar i chiffon och pärlor irra omkring i djupa, stormfyllda urskogar. På den ytliga, banala tonen, på den fadda sentimentaliteten, som dryper i känsloscener, på den raffinerade blodigheten, som kryddar sensationerna, på de många wiskey- och bilorgierna, med ett ord på hela denna 100 % amerikanism, som Mencken gisslar. Men av de amerikanska filmer, som föras fram på våra biografier, stå minst hälften på en tadelfri nivå, man kan inte klaga på varken konstnärlighet, moral, estetik eller teknik i dessa filmer. Framför allt inte om man hör till som i en biografkväll söker god, angenäm och lättsmält förströelse — själens djupare källador vill man gärna söka näring åt på andra håll, för dem uppsöker man inte bion, eller hur, hrr lundastudenten? Dock, vare sig den amerikanska filmen står på sin högsta eller sin lägre nivå har jag svårt att tänka mig den som någon så farlig förförare. Som smakfördärvare för all del, men det gamla kulturförnämna Europa har än i dag tillräckligt många synder på sitt samvete i denna angelägenhet för att kunna slå sig för sitt bröst. Men tänk igenom några amerikanska filmer ni sett och säg om i en enda av dem inte ärligheten, ädelmodet och godheten fått sin belöning och den så många gånger triumferande boven slutligen sitt straff. Trogen kärlek finner lyckan, förlorade söner omvända sig och bli duktiga karlar, förtappade döttrar luttras och renas under en ädel mans behandling, tjuven blir upptäckt och den oskyldigt anklagade får sin upprättelse, den fattige finner sin välgörare, ja, den gamla syndiga Kameliada-

men blir i amerikansk version så dygdig att man bara förvånar sig över att hon inte har ett "förkläde" närvarande, när hon tar emot sina älskare. Vad finns det att invända mot dessa moralkakor och denna vita oskuld annat än att verkligheten sällan ordnar det lika bra för sina sanna och rättrådiga medborgare som filmen. Men inte kan man säga att dessa filmer förför "någon av dessa våra små". Tvärtom, man lämnar bion uppbyggd som efter en predikan och beslutar sig för att bli en bättre människa: "jag ska inte mera klaga på min fattigdom, tänk, så rysligt de hade i filmen och så lyckliga de blevo till slut ändå" eller "jag ska inte gå ut och jazza och snatta pengar till fina kläder, för då kan det gå mig som flickan på filmen" och "jag vill inte bli en så omänsklig och hård mor som hon på filmen".

Sämre känsla än så kunde filmen inge, låt sedan vara att mycket är naivt och sentimentalt och osmakligt. Och sämre nöjen än så har den stora publiken haft och kunde få. Och voja er inte så förfärligt över "the happy end" — idén om verklighetens tröstlösa slut är inte mycket att haka sig fast vid, streta för och glädjas åt. Vad ska man gå här och vara ädel och god för, när allt ändå går på tok för en? Det vore sannerligen värre om publiken sade sig detta, då den lämnade bion.

På vår Dramatiska teater tycks det jäsa riktigt ordentligt. Redan. Det är den moderna striden mellan skådespelaren och regissören, som förkväva varann. Den förre sätter ordet främst, den senare ramen. Idealet ligger väl någonstans mittemellan, d. v. s. i en förening mellan dessa två. Och för vår enkla del luta vi åt meningen att regissören skall höra till det där nyttiga släktet, som inte syns, men finns där ändå. Men det tycks vara en mycket förlegad och "brackig" ståndpunkt, som emellertid har sina många anhängare bland publiken. Och eftersom publiken skall fylla teatern, så — — — Se, på teatern är det nog främst ord, ande och innehåll vi söka och mindre trappor.

Vi känna oss mycket skamsna över denna gammalmodiga syn på problemet och vi ha

redligen försökt rucka på den, men det gick inte. För var regikväll längta vi mer och mer efter de stora skådespelarprestationerna, efter det klara, tydliga ordet, efter ordets ande och bry oss snart katten om huruvida vi höra dem i en vedbod eller i ett kristallpalats.

Tre kvinnor ha häktats för stöld. En av dem har varit straffad förut och när hon kom tillbaks från fängelset, voro alla portar stängda, både de anhörigas och arbetets. Hungern drev henne till ny stöld och husrum för natten sökte hon sig i hissar, trappor och vänt-salar.

Det är en beklämmande bild. Kan sådant verkligen förekomma i vårt välordnade samhälle, frågar man sig. Naturligtvis kunna anhöriga tröttna på och förtvivla om en förkommen anhörig och man behöver bara gå till sig själv: att anställa en person i sin tjänst som inte har annat betyg att komma med än att hon sluppit ut ur fängelset nyligen gör man inte gärna i vår konkurrenshårda tid. Men det finns mängder av anstalter och institutioner, som stad och stat ge pengar till årligen, därför att de ska ta hand om sjuka och olyckliga. Dit kunde hon ha vänt sig. Men antagligen hittade hon dem icke. Bättre initierade, världsvana och allmänbildade personer än hon ha icke reda på dem. Hur skulle då hon och andra hennes gelikar ha det? Låt vara att de äro mer förtrogna med nöd och ensamhet än många av oss, de ha dock icke vår vana att ta sig tillrätta, komma som de ofta äro från avlägsna trakter till en ny och virvlande miljö.

När man inför så många nya ämnen på skolschemat, när man sörjer så på alla sätt för "folkets" bildning både under och efter skoltiden, när det moderna reklamväsendet firar sådana triumfer, finns det icke i allt detta någon liten plats för upplysning i dylikt fall? Finns det inte en slant över till lättfattliga affischer, vägvisare, lektioner åt en stackars flicka som inte har mål i munnen? Och brukar man inte redan i fängelset ta reda på var den straffade kan hamna efteråt?

Allmänheten har all anledning att bli lite konfunderad inför sådana här rapporter från polisen.

E.B.E.

Ett ryskt danspar Clotilde och Alexander Sakharoff ha gjort enorm lycka i Stockholm. Så här tecknar konstnären Yngve Berg Alexander S.

Hemligheten.

Av GUSTAF ULLMAN.

Hos dig finns alltid rikedom
av grönska, frisk och fager
av ädla örter knopp och blom,
som en välsignad dager
bestrålar ömt och tvager.

En gammal kaktus lik jag var,
som tynar i sin kruka.
Du tog den och behöll den kvar
med händer, lätta, mjuka —
och snart den nya knoppar bar.

En sällsam makt dig given är,
min trädgårdsmästarinna,
som ingen blott ur böcker lär.
Men jag har lyckats finna —
att Kärlek heter dess mystär!

Clotilde Sakharoff dansar.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

Från konstnären Birger Simonssons hem med moderna målningar av Thorwald Erichsen, Henrik Sörensen, Carl Ryd, Derain, Hilding Linnqvist m. fl.

Doktor Gunnar Danielsons matsal. Målningar av Per Krohg, Otte Sköld m. fl. Man ser kombinationen av modern inredning med modern konst.

PRYDER NI ERT HEM MED KONSTVERK?

NUTIDSHEMMEN ÄRO RÄDDA FÖR KONST OCH I SYNNERHET MODERN KONST.

NÄR DET BLIR RIKTIGT GRÅTT I november, längta vi nog alla efter litet färg, efter solsken, som vi inte kunna få, eller efter gnistrande snö och klarblå himmel, vilket senare verkligen ligger närmast till hands för en nordbo.

— Det är alldeles märkvärdigt, hur litet folk tänker på att söka solsken och färg i den moderna konsten, säger målaren Birger Simonsson, som vi hemsöka för att få se litet modern konst i en heminteriör. Herr Simonsson hör till de målare — och de äro icke så ovanliga — som bestämt vägra att sätta egna dukar på egna väggar. Men en aktningvärd rad samtida målarkamrater äro företrädna hos honom. Det är verkligen som om sol och sommar sloge emot en, då man kommer in i ett rum med moderna målningar på väggarna. Alla dessa friska, strålande och ändå milda färger, som den moderna konsten upptäckt och erövrat, borde väl påverka smaken hos litet var, tycker man.

— Moderna människor ska ha modern konst i sina hem, pläderar herr Simonsson, det hör ju till tiden. Men till en viss grad ha arkitekterna med sin nya rumskonst motverkat den moderna konsten. De ha förkunnat de tomma vita väggytorna. Nu ser man sådana där kalla vita eller neutralt hållna väggytor litet varstans här i landet i synnerhet i nya hem och i allra största synnerhet i de arkitektinredda. Någonstans på dessa döda ytor upptäcker man en liten, liten tavla, något mer tors inte folk sätta dit, även om de ville aldrig så gärna. I alla fall är det väl mera sällan de längta efter modern konst.

När man kommer hem till Sverige, säger herr Simonsson vidare, — han har bott flera år i Paris — slår det en, hur utsökta och smakfulla de svenska hemmen äro i allt, som rör inredning. Antikviteter, vacker textil, dyrbar bordsservis — men om man lyfter blicken mot väggarna, blir man förvånad. Intresset har inte räckt till att skaffa konstverk. Antingen finner man likgiltiga saker eller någon billig reproduktion, som skall gå i stil med möblerna, till exempel ett

Räcker inte den moderna hemkulten till för att pryda hemmets väggar med moderna konstverk?

Napoleonporträtt i en empiresalong. Och man är särskilt rädd för att modern konst och antika möbler skola slå ihjäl varandra. Men i Paris ser man mycket ofta ett genomfört antikt möblemang i ett rum, där väggarna äro fyllda av moderna tavlor.

Det är ju klart, säger den, som anser, att modern konst uteslutande är obegriplig, att en målare skall vara vän av modern konst. Det hör ju till hans yrke. Men vi ha också talat vid en ung dam, som vuxit upp i ett mycket konstintresserat stockholms hem, där modern och gammal konst blandades om vartannat. Själv är hon så brinnande intresserad för modern konst, att hon inte skulle kunna tänka sig att leva utan den.

— Man skulle börja i skolorna med att låta barnen gå på moderna konstutställningar, anser hon. Det är inte nog med att uppfostra dem med att de få se målningar från gångna tider, då deras egen tids konst blir främmande för dem. Hur många människor är det inte

nu, som säga: det finns inte sådana skuggor som de unga målarna framställa. — Hur vet de det? frågar jag. Ha de uppfostrat sina ögon att se, vet de ens, hur verkligheten omkring dem ser ut, då de påstå, att "det där är inte likt verkligheten". Det är ju ett av de vanligaste beskyllningarna mot våra målares verk. Men om man ber dem förklara sig närmare, ha de inget att säga.

Det finns ett stort fel hos modern konst, men det är mycket allvarligt. Den är för dyr. Det har talats förut om den saken. Även verkligt konstintresserade — och det finns i alla fall många av det slaget här i Sverige, står inte ut med att köpa tavlor, därför att de helt enkelt inte ha råd. Til en viss grad bero de höga priserna på att målarna få sälja så litet, att de måste lägga på sina verk för att uppväga den ringa efterfrågan. Om det blev större omsättning, skulle priserna sjunka.

Vad som förvånar mig oerhört, fortsätter vår unga dam, är, att inte folk beställer porträtt av unga målare. Tänk, så mycket glädje folk kan ha av ett familjeporträtt, som de hade för hundra år sedan att pryda sina väggar med. Är man rädd för vad konstnärerna kallar "den karaktäristiska fulheten"? Men har man då inget sinne för att konstnären uppfattar personligheten och att det är den han söker framställa? Många unga konstnärer, som själva ha barn, göra förtjusande barnporträtt. Tänk, vad föräldrar skulle ha glädje av att ha ett sådant från småttingarnas första år.

Och för att demonstrera sina ord visar den unga damen, som har ett eget hem med man och barn, en utsökt teckning med färg av sin lilla dotter vid några månader.

Vet allmänheten egentligen, att kubism och futurism för länge sen äro på retur, att de gjort sin tjänst i konsten och avtackats och försvunnit? De många, som funno dessa riktningar obegripliga och därför vände modern konst ryggen, skulle nu kunna börja intressera sig för den och kanske så småningom helt försiktigt införa den hemma hos sig. ETH. K.

Ett stockholms hem, där dyrbara antika möbler och antika målningar blandats med moderna tavlor.

De idealiska heminstrumenten Flyglar & Pianon

Grotrian-Steinweg
Kungl. Hovleverantör.

Ensamförsäljare:
HIRSCHS PIANOMAGASIN A/B
KONSERTHUSET
STOCKHOLM

HÄRVANS HEMFÄRGER

— belönade med guldmedalj — användas och förordas av utövare av svensk hemslojd.

F A M I L J E K R Ö N I K O R

FRÅN SMÅLAND, NORRLAND OCH NORGE.

DET HAR SKRIVITS BÖCKER OM landshövdingfamiljer och herrgårdssläkter, om borgarna i Öbacka och fiskargubbarna i Skärgården, men den svenska allmogen har förekommit mera sporadiskt, antingen i berättelser och noveller eller i så romantiserad form som i Ingmarssönerna.

Wilhelm Moberg har i sin nyligen utkomna bok "Raskens" inte bara skänkt oss en svensk soldatfamiljs historia, utan även ett avsnitt ur den småländska eller västgötska allmogens liv, sådant det levs ute i bygderna på gott och ont, med skvaller, brännvin, slagsmål, snus och förtal och en viss ömsint medkänsla för de stackare som fått det alltför svårt i denna jämmerdal. Det finns ingenting av romantik eller försök till att idealisera en tillvaro som för det mesta är slit och släp och kamp mot fattigdom och svält i Wilhelm Mobergs skildring. Genom bokens blad blåser i stället den bistra verklighetens vind, vars fräna kyla sopar bort all romantik och poesi.

Den svenske bonden, i de trakter författaren beskriver, är ingen idealgestalt. Han super tills ögonen blör, han slåss som ett urtidssdjur och är inte så mån om grannsämjan, men det finns hos honom samma sega tåga som hos lastdjuret, vilket tåligt går under oket tills det stupar. Hans drifter äro primitiva och hans sjäsliv osammansatt, men han har en under generationer nedärvd kärlek till jorden och torvan, och han kan förvandla ett litet förfallet soldattorp med magra tegar till en beboelig stuga med åkrar som ge bröd åt nio hungriga barnmunnar.

I Gustav Rask, den förlupne drängen som mätte sex fot och åtta tum, blev knekt och tjänade sig upp till korpral, har Wilhelm Moberg tagit honom på kornet, den småländske lantpojken som utgått ur en bondgård eller en torpstuga, men vars sinnesart och sjäslförmögenheter äro bestämda av och anpassade för den miljö i vilken han kommer att framleva sitt liv. Han är arbetsam och tålig, men lätt uppbrusande, och vild när han blir retad. Han tillhör det folk som är trögt, men fullt av hetsigheter, och även i sitt armod äger han det svenska draget av slösande ädelmod, som kommer den gamle grånade korpralen att sätta sitt liv på spel för en stackars fattig slusk som trampar de vintriga vägarna utan skor på fötterna. Många gånger kan han vara en rå och obarkad sälle, men han kan inte tåla att se en kvinna misshandlas och han äger den starkes medkänsla för det svaga och det värnlösa. I sina bästa ögonblick är han en karlaktig som man känner lust att skaka hand med, och han hör till ett av de otaliga numren i den stora armé som med svett och möda brutit sten ur åkarna och arbetat sig till ett magert bröd. Och i den kampen får man inte glömma henne, soldathustrun, som med flit och ordning tagit vara på gudslånet, fött barn efter barn, gått i tungt jordbruksarbete när soldaten marscherat ned till Kalmar med Konga kompani, varit honom en trogen hustru i nöd och lust, men till slut får uppleva den dagen, då hon blivit så ful och utpinad att hon förlorat

Två författare och en författarinna få Iduns läsekrets här göra bekantskap med ur julens bokflod.

all erotisk lockelse för honom och han vänder sin håg till en annan. Men när Rasken dör, då känns det i alla fall tryggast att hålla Idas hand i sin, livskamratens, med vilken han delat både de onda och de goda dagarna.

Wilhelm Mobergs språk äger ingen flykt eller poesi, snarare en kärv återhållsamhet som överensstämmer med ämnet, men han berättar på ett sätt som håller intresset vaket, även när det gäller så triviala saker som grisuppfödning och slakt. Det beror inte på vilka saker som berättas, utan hur de berättas, och det är ett liv, en must och en frän verklighet över skildringarna som förlämnar dem en prägel av något äkta och vederhäftigt. Det är en diger och innehållsrik bok; man hinner bli bekant med de personer den handlar om och man lämnar den med saknad. De äro i släkt med den svenska fattigdomen och liksom den ha de sin betydelse.

I förhållande till Raskens kvarlämnar Hans Westerlunds "Smiths i Gamleå" ett ganska blekt intryck. Även här är det en familjs öden som skildras, men man får inte samma intresse för den som för korpralsfamiljen i Småland. Till en del beror det på människorna själva, till en del på författaren. Han saknar det säkra och fasta greppet om sitt ämne samt den förmåga av utmejsling som gör gestalterna i Raskens så

levande och fristående. Hans berättelse blir mera ett upprullande av taylor än av ett sammanhängande helt, och av dessa taylor är det många som hastigt förblekna. Man minns fiskargubbens och hans gummas färd ut till stugan i skärgården jämte några andra, men det verkliga intresset, det som förvandlar de diktade gestalterna till människor av kött och blod, saknas.

Den lilla norrländska kuststaden Gamleå erbjuder många beröringspunkter med Ludvig Nordströms Öbacka, men vid en jämförelse kommer författaren till Smiths i Gamleå ohjälpligt till korta. Han äger varken den förmåga av humoristisk människoskildring eller försonande medkänsla som kommit Ludvig Nordström att skapa så många pregnant och odödliga typer. Man tycker att det är synd om den stackars Lena Smith som släpar och strävar och vars enda ljuspunkt i livet är kärleken till barnen, men det är bra tråkiga barn försynen begåvat henne med, och det är den förstfödde och tråkigaste som man får veta mest om.

Som familjehistoria saknar "Smiths i Gamleå" förmågan att gripa och fångla och de livsöden som skildras äro alltför slätstrukna.

När något nytt når oss från den norska litteraturen, så sker det ofta med det vingbrus som kännetecknar de stora fåglarnas färd. Med något av den glans och storvulnhet som utmärker de gamla sagorna, gjorde Sigrid Undset sitt inträde i litteraturen, och nu är det ännu en författarinna som man tvingas att lystra till och som hos oss introducerats med sitt debutarbete "Alberte och Jakob". Med vilken intensitet och intuition har det inte lyckats Cora Sandel att fånga stämningen i den lilla kuststad på Nordlandet dit hon för läsaren. Fjordens vågor vältra sig in mot hamnen, fjällen stå skrämmande och höga och den andliga atmosfären i såväl hennes familj som ute i staden är lika låg och kringskuren.

Dessa små städer, både lekamligen och andligen nedisade, äro ingenting nytt i litteraturen, men författarinnan ser med en konstnärs ögon, och det ligger något oändligt fint och nyanserat i hennes skildring av en ung flickas vaknande sjäsliv. Det är ångest och ensamhet, en blyghet som utåt verkar förstening och en kvalfull reagens mot det hopplöst fula och instängda i vardagstillvaron i en familj, där dåliga affärer och gnat är brödet för dagen. Det är ett tvång över en ung sjäsl rörelsefrihet, som i någon mån påminner om vad Barbro i Marika Stjernstedts roman hade att genomlida, men den unga Alberte ser med klarare blick och äger en sundare instinkt. Ömt, och med en förståelsefull humor skildras förhållandet mellan henne och brodern, som till slut spränger fjättrarna och går till sjöss och står för Alberte som den ende vilken vänder ett sant och öppet ansikte mot världen.

Man väntar med intresse på vad Cora Sandel skall tillföra den norska litteraturen av nya värden. Redan i sin debutbok har hon visat att hon är en kraft att räkna med.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

Fru Gertrud Boström, född Wennerberg, maka till svenska ministern i Washington Wollmar Boström.
(Kamerabild av Goodwin.)

**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

ALLA SOM BAKA HEMMA

inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättmjält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.

— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

IDUNS JUBILEUMS-ARTIKLAR

DET MÄNSKLIGA ÄKTENSKAPET har under de senaste decennierna och allra mest under de senaste åren varit föremål för en närgången granskning från åtskilliga håll och många olika förslag och önskemål ha sett dagens ljus och sedan blivit föremål för en mer eller mindre omild behandling av allmänhet och press.

Den mest närgångna kritik som emellertid ägnas det nuvarande svenska äktenskapet eller kanske rättare sagt det nuvarande svenska folket i dess inställning till samhällets äktenskapsform finna vi i Kungl. Statistiska Centralbyråns årsbok, mot vilken givetvis någon kritik inte har väckts utan som i tysthet accepteras av svenska folket. De siffror denna årsbok lämnar äro i sitt slag förbluffande och borde ge envar anledning till att allvarligt tänka över den nuvarande situationen. Här är inte meningen att trycka av några tabeller utan endast att ge en liten smakbit av vad dessa siffror bjuda.

10-årsperioden 1751—60 ingicks det här i Sverige i medeltal årligen 16.743 äktenskap, d. v. s. 8,99 pr 1000 invånare. 100 år senare under perioden 1851—60 ingicks årligen i medeltal 27.714 antal äktenskap, d. v. s. 7,61 pr 1000 invånare. 50 år senare under 5-årsperioden 1901—1905 30.767 äktenskap årligen eller 5,90 pr 1000 invånare och under år 1925 37.231 äktenskap eller 6,16 pr 1000 invånare.

I förhållande till medelfolkmängden har alltså antalet ingångna äktenskap i hög grad minskat från 8,99 på 1750-talet till 6,16 för närvarande per 1000 invånare, d. v. s. minskat med nära en tredjedel.

Beträffande genom äktenskapsskillnad upplösta äktenskap föreligger siffror från 10-årsperioden 1831—40. Årligen förekommo då i medeltal 106 äktenskapsskillnader, d. v. s. 4,9 per tusen ingångna äktenskap. Under 5-årsperioden 1916—20 förekommo årligen i medeltal 1089 äktenskapsskillnader eller 28,3 per tusen ingångna äktenskap. Alltså nära 6 gånger större skillnadsfrekvens under sistnämnda tid än på 1840-talet.

Obenägenheten att ingå äktenskap och benägenheten att upplösa äktenskap har alltså i ofantligt hög grad ökat.

Medelåldern för ingående av äktenskap har tämligen konstant varit för mannen 29 å 30 år och för kvinnan 27 å 28 år.

De flesta skilsmässor torde för hustrun inträffa i åldern 30—40 år och likaså för mannen.

Reflektionen angående den sena äktenskapsåldern kan man lämpligen göra vid genomläsningen av de tabeller som visa jämförelsetalen emellan barn födda inom och barn födda utom äktenskap. 10-årsperioden 1751—60 föddes det i medeltal årligen 66,421 barn eller

Äktenskapet i siffror.

Av

Eva Andén.

Siffrorna tala ett tydligt och intressant språk om bristen på helgd för äktenskapet hos oss. Omkring en halv miljon mödrar till utom-äktenskapliga barn beräknas leva i Sverige. Vad detta betyder socialt, skulle föra oss för långt att ingå på. I denna artikel framställer advokaten Eva Andén en situationsbild.

35,67 pr 1000 innevånare. Av dessa voro 1.577 födda utom äktenskapet eller 2,37 % av samtliga levande födda barn. 100 år senare eller i 10-årsperioden 1851—60 föddes 119.419 barn i medeltal årligen, eller 32,79 pr 1000 invånare. Av dessa voro 9,5 % eller 10,801 födda utom äktenskapet eller s. k. oäkta, som det då hette. 50 år senare, under tioårsperioden 1901—10 föddes 136.841 barn i medeltal årligen eller 25,77 pr 1000 innevånare. Av dessa voro 12,72% eller 17.404 födda utom äktenskap. År 1925 föddes 105.989 barn eller 17,53 pr 1000 innevånare, av vilka 14,65 % eller 15.529 voro födda utom äktenskap.

Ehuru födelsetalet sjunkit från 35,67 för 175 år sedan till 17,53 för närvarande, alltså antalet barn i förhållande till 1000 invånare, så ha de utomäktenskapliga barnens födelser ökat från 2,37 för 175 år sedan till 15,65 för närvarande i förhållande till samtliga födda barn.

Det anmärkes i detta sammanhang att åren 1920—21 de utomäktenskapliga barnens antal jämfört med dem födda inom äktenskap visar en ännu högre relativ siffra liksom även under dessa år siffrorna beträffande ingångna

Iduns novemberpristävlan.

Iduns månadspristävlingar ha väckt stort intresse och vi hoppas att vinna livligt gehör även för Iduns novembertävlan, till vilken läsekreten uppmanas att skriva en uppsats över ämnet

Umgängeskonst.

Man säger att den fina umgängeskonsten är på retur i vår tid. Är så fallet eller inte? Och vari består umgängeskonsten? Vad är dess a och o? Vilka äro de felgrepp och misstag, som inte få förekomma i umgänget mellan människor? Vilka äro de regler man framförallt har att iakttaga för ett korrekt och behagligt umgänge? Ja, det finns åtskilliga frågor att behandla i detta ämne och Ni kan för tävlingsbidraget antingen ta i tu därmed i allmänna drag eller i en eller flera detaljer. Såsom i föregående tävlingar uidelas ett pris om 100 kr. för bästa bidrag och uppsatsen bör vara insänd under märke: Novembertävlan före nov. månads utgång.

äktenskap visar stegring jämfört med senare år.

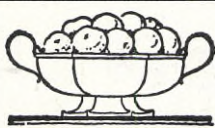
I medeltal årligen under perioden 1921—25 föddes i Stockholm 1.594 barn utom äktenskap eller 27,7 % av samtliga levande födda barn. I Göteborg voro motsvarande siffror 721 —17,6, i Norrköping 215 — 22,5, i Gävle 145 — 22,3 samt i Uppsala 102 — 22,7. Jämförelsetalen emellan i och utom äktenskap födda visar att, vad hela Sverige beträffar, nästan vart sjätte barn är fött utom äktenskap, d. v. s. att på fem barn i äktenskap kommer ett barn utom, att i Stockholm mer än vart 4:de barn är barn utom äktenskap och att exempelvis i en sådan stad som Uppsala mer än vart 5:te barn är barn utom äktenskap. Siffrorna för 1920 äro i visst avseende lätta att komma ihåg, då ingicks det här i Sverige 42.918 äktenskap och instiftades 21.807 utomäktenskapliga föräldraskap, d. v. s. de utomäktenskapliga föräldraskapen, som då stiftades genom ett barns födelse var något mer än hälften av de legaliserade förbindelser, som ingingos. 1920 var i många avseenden ett exceptionellt år. Proportionen är under följande år icke densamma ehuru tendensen är densamma.

Förutom änkor, änklingar och frånskilda finns det här i Sverige för närvarande mer än en halv million ogifta kvinnor och mer än en halv million ogifta män, som uppnått giftasvuxen ålder.

En utomäktenskaplig sexuell förbindelse är ju ytterst sällan ingången med avsikt att bilda föräldraskap utan tvärtom måste man nog säga att avsikten är i de vanligaste fallen att undvika en sådan följd. När nu emellertid i utomäktenskapliga förbindelser årligen i medeltal för närvarande födas över 15.000 barn måste man draga den slutsatsen att utöver de sexuella förbindelser emellan man och kvinna som dessa äro en frukt av ett ofantligt antal utomäktenskapliga förbindelser utan föräldraskap finnas. En hel del vad hemgestaltning, trofasthet m. m. beträffar av en hög karaktär och ett stort antal av den yttersta lösaktighet.

Det kan här förtjäna att nämnas att av de barn som ovan inräknas bland dem som äro födda under föräldrarnas äktenskap även inräknas alla sådana, som sett dagens ljus under de första 9 månaderna efter föräldrarnas vigsel. Med medtagande allenast av de barn, som fötts under de första 8 månaderna av föräldrarnas äktenskap och med beräkning av siffrorna under de sista 10 åren kommer man till det resultatet, att årligen i genomsnitt mer än 13.000 barn äro födda å sådan tid av föräldrarnas äktenskap, d. v. s. under de första 8 månaderna av detsamma, att de rätteligen skulle ha inräknats i den siffra som anger föräldraskap, grundat i en icke vigselfäst för-

(Forts. sid. 1200.)

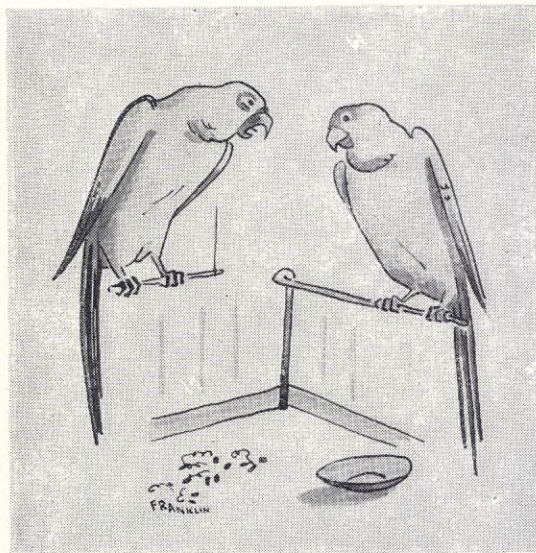
KONSTNÄRLIGA SILVERPJÄSER
med bestående konstvärde, framställda under medverkan av Jacob Ångman.
GULDSMEDS A.-B. I STOCKHOLM
Fabrik grundad 1867. — Ingen egen butik.
Våra fabrikat finnas hos varje guldsmed.

ETT SKÖNHETSRECEPT:
Använd Eder varje dag av **Viodoltvålen** om morgonen med kallt och på kvällen med ljumt vatten. En klar och ren hy bliver resultatet.
PARFUMERIE VIOLA, GÖTEBORG

DE SMÅ GRÖNA PAPEGOJORNA

EN SKYMT UR DERAS HEMLIV. — AV ANNA BRANTING

DEN ROMANTISKA TRON ATT DEN första kärleken också är den starkaste kan vara en sanning om Josas. Hon var glad och öm, bollade lekfullt med sockerbitar, och så ung hon var skötte hon omsorgsfullt Jouys toalett på det rationella sätt som fåglar ha, och han besvarade hennes vänliga tjänster efter bästa, fast något slapp förstås. Ty redan från första dag de voro i min vård visade Jouy tecken till ohälsa, och en morgon låg han död på burbottnen, innan deras äktenskap ens hunnit fullbordas.

Josas' sorg var så häftig att jag skyndade skaffa henne en annan kamrat, också en ung papegoja, som hon, och med lysande turkosblå näsa, som utvisade hans manlighet. Han fick ärvva namnet Jouy liksom han ärvt Josas, och med Jouy hoppades jag det bästa, ty den nya Jouy presenterade sig från början som den mest älskvärda och godlynta lilla tillbedjare. Och han var en fri och levnadsfrisk ungar.

Men den som tror att en monogam fågel nöjer sig med första bästa ersättare för sin förlorade make tar miste. Det dröjde veckor innan Josas vande sig vid sin nya kamrat — de voro länge endast kamrater, kommer inte i fråga annat, sade Josas. Och hon, förr själva glädjen, blev fjär och argsint. Surmulen satt hon och stirrade, då Jouy sjöng för henne. Jag sade henne: Vad begär du, du är ju rent onaturlig, inte vill du väl ha en Harzsångare, man ska hålla sig till sin kast. — Fast jag medger att Jouys sängkonst inte är av högsta art, och den gamla utslitna melodi han oftast föredrog liknade mest av allt Den glada kopparslagaren. Men så där i familj får man inte vara så kinkig, och man bör alltid se till den goda meningen.

Så småningom blev dock Josas mera tillgänglig. Vi fingo en bra sommar, mina papegojor och jag. Jouy lät snart smeka sig och Josas såg nästan hedrad ut, då hon och jag togo varandra i hand. De fingo flyga ut i rummet varje dag för att öva vingarna, och då jag sade: Gå in i buren, så gingo de in. Jouy, som har mer av hjärta än intelligens, i alla fall inte så bra lokalsinne — fast det behöver man väl inte vara fullständig idiot för, jag själv har nästan inget — Jouy hade svårt att

Det sägs att papegojorna börja komma till hedras igen som sällskapsdjur och åtminstone i huvudstaden finner man dem hos åtskilliga familjer. I fru Anna Brantings hem träffar man några särskilt intressanta representanter för släktet i fråga att döma av den spirituella och roande skildring hon här ger av dem. Det är de små gröna papegojornas hemliv och äktenskapliga tragedier och komedier som hennes graciösa pensel fångat.

finna dörren. Men då trippade Josas ut igen och visade honom vägen. Huvud har hon. Förhållandet mellan dem började också arta sig därhän att man hoppades på tillökning i familjen. Men förmodligen är Josas smittad av de nya ideerna och anser det mera ekonomiskt och bekvämt utan barn. Och så ansvaret, ansvaret.

Jouy sjöng, som sagt, med sin lilla nätta kammarröst Den glada kopparslagaren. Men plötsligt en dag slår han om. Han exekverade ungefär samma galopp, som de dra på biograferna vid automobil tävlingar. Det hade kommit något vilt över honom. Han var tydligen inte tillfredsställd med hemlivet och Josas' gnat. Jag satte en spegel in i buren, och det var inte av självförgudning han stod och strålade framför sin bild, det låg en stormande längtan i hans åthävor. Josas är intelligent, men hon saknade erfarenhet och trodde visst att han bara provade en ny halsduk. Men jag förstod. Och så begav det sig att jag köpte ett par papegojor till. Man skaffar nämligen inte bara en, ty papegojorna äro av de få kvarlevande här på jorden som hålla styvt på det heliga äkta ståndet. Ärkebisken bör vara nöjd med dem.

Jag kallar dem Jakob och Bella. Det ligger tradition i namnet Jakob, och damen är så vacker att man inte rimligen kan hitta ett bättre namn åt henne. Hon är en gul papegoja, det är egentligen fem kronor finare, fast det fick bli för samma pris. I England ha de mixtrat ihop blåa papegojor, tänk blåa! De lära vara undersköna och värdesättningen i proportion därefter. Men Bella är vacker. De vågformiga teckningarna på vingarna äro blekt gråa och ryggen ljusgrön, en magnifik blondin, litet indolent och med ännu utforskade själsanlag. Jakob liknar alldeles Jouy, utom att huvudformen påminner om Ludvig den adertonde, men jag tror inte de äro släkt.

Som genom ett trollslag blev Jouy förälskad, han, monogamen. När första häpenheten över den nya situationen stillats satte sig Bella ytterst på pinnen sedesamt vid sin makes sida. Jouy fick alltså inte plats bredvid henne, men hängde på gallret strax invid och stirrade som förhårad. Bella återgåldade nedlåtande hans blickar, bortskämd skönhet som hon är, men tillät sig ingenting otillbörligt. Varje titt tog minst tio minuter. Jakob var lugn, som den naturaliserade svensk han är. Men till sist började han tala med Bella, eller rättare höll ett längre, rätt bestämt, men lågmält anförande, och vad han sade innehöll visst nya synpunkter för Jouy, som lyssnade uppmärksamt, allt mera tankfullt gillande. Till sist satte han sig vid Jakobs andra sida.

Jakob, lugnad, dåsade till som efter en bättre middag. Då, kan man tänka sig, gav Bella Jouy ögon över makens böjda rygg, och Jouy blängde som själva John Gilbert.

Allt detta åsåg Josas från pinnen mitt emot. Det är dagsens sanning att hennes stackars lilla ansikte präglades av grämlelse. Hon sjönk ihop. Det varade en stund. Men så rann humöret till, hon började läxa upp Jouy och guvet om inte hon tog till handgripligheter, om man så får uttrycka det om en liten papegoja. Jouy, som förr tålt många snäsor, gav nu för första gången svar på tal. Tyst med ditt gräl, skrek han, nu kan det vara nog! Jakob kvicknade till av bråket, och som karlar alltid hålla ihop ställde han sig på Jouys sida. För resten tror jag det smickrade honom, token, att frun fått en beundrare. Han blev rent av vän med Jouy — det händer ofta att maken och älskaren känna sig dragna till varandra. Mellan dessa båda herrar råder nu stor sympati. Likt två filosofer, utan allt för stora illusioner, ha de långa samtal, som fruarna strunta i och som också går över min horisont. Även sången förenar dem, som två odrägliga gluntar öva de dagen i ända sina tradiga duetter.

Allt, det ena med det andra, blev Josas outhärdligt. Gapar han inte på Bella, så gapar han med Jakob, tänkte hon, och här får jag sitta ensam som en annan nolla. Hennes svartsjuka gjorde henne småsinad, och hon som i sin ståtliga bur hade allt av livets goda, unnade nu inte ens Bella äta. De båda herrarna kretsade omkring den sköna för att hindra direkta anfall, men tror någon att de hade ruter i sig att säga ifrån, nej. Då jag blev rädd att Bellas hälsa skulle lida av för knapp kost, skilde jag paren åt, och herrskapet Jouy fick flytta till sin förra, mindre bur.

Herre gud, nu får vi vara för oss själva igen! kvittrade Josas förnöjd och gjorde allt hon kunde för att behaga sin man. Men Jouy skådade dystert in i den stora buren, och det får jag säga att Bella konstlade åtskilligt för att underblåsa hans låga. Jakob, som av naturen är flegmatisk, blev nu betänksam, överlade och sade sedan insmickrande: Hur vill du ha det, min älskling, ska jag sjunga för dig? Sanningen är att han sjunger bättre än Jouy, han har i fågelpensionen, därifrån han kom, lärt sig några djupa visseltoner av stor effekt. Det gjorde vad det kunde, och mitt för näsan på Jouy tog sig Bella för att eldigt kyssa sin man. — Sjuna, sade Jouy. — Ja, där ser du, viskade Josas, jag är ju ingen skönhet, men jag är ärlig, och det är bättre. Sedan Jouy nu tagit sitt förnuft till fånga, dinerat och gymnastiserat i sin gamla kära segelgarnsgunga, blev han öm och söt mot sin lilla fru igen.

Men det tålde inte Josas vid. Kanske trodde hon inte på hans uppriktighet, för hon tog i med att snäsa och gråla igen, allt under Bellas föraktfulla iakttagelser.

Är det så att du fortfar att bråka, sade jag, så får Jouy flytta tillbaka till Jakobs.

(Forts. sid. 1200.)

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HÄND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7. Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 5373; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170. Tel. Sö. 301 35; Anna Wålhjält. Skolvägen, Ålfsjö.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

NOBELPRISTAGAREN PÅ ÖSTERBRO

PROFESSOR JOHANNES FIBIGER OCH HANS FRU.

Professor Fibiger och fru i sin salong. T. h.: Nobelpristagaren i studier.

Iduns korrespondent i Köpenhamn har gjort ett besök hos professor Johannes Fibiger, den berömde danske vetenskapsmannen som för sina forskningar erhållit årets nobelpris i medicin och berättar här om hans hem och hans maka.

UTE PÅ ÖSTERBRO BREDVID DET patologisk-anatomiska institutet ligger professor Johannes Fibigers villa. Professorn och hans maka ha just vänt tillbaka från Paris, där den danske vetenskapsmannens utnämning till hedersdoktor vid Sorbonne försiggick under stora högtidligheter. Professor Fibiger för mig in i sitt trevliga studierum med de många böckerna och konstsakerna.

På professor Fibigers bord ligger just den mottagna inbjudningen från Karolinska institutets rektor att komma till Nobelfesten i Stockholm den 10 december.

— Jag gläder mig mycket åt att få göra den resan, säger professor Fibiger. Jag har varit åtskilliga gånger i Stockholm, senast 1921, och har förbindelser med kolleger däruppe.

Jag förhör mig litet angående professorns normala arbetsdag. Den är sannerligen inte liten. Kl. 10 börjar verksamheten i institutet, som med avbrott varar till kl. 5. Därefter kommer hela hans privata vetenskapliga arbete, föreningsliv — och slutligen vetenskapliga studier, skriftliga arbeten och den stora korrespondensen med utlandet.

— Det ges ut minst nio tidskrifter om kräftan på olika språk, säger professor Fibiger. Ty kräftan är i flera civiliserade länder en ännu större samhällsfiende än tuberkulosen, vilket bl. a. tillskrives den i dessa länder så verksamma kampen mot den sistnämnda.

— Finns det hopp om att vetenskapen någonsin skall få bukt med kräftsjukdomarna?

— Man kan måhända säga, att man efter de nyaste undersökningarna hyser större hopp än någonsin förr om möjligheten av att kunna uppfinna metoder, genom vilka man kan uppnå ännu gynnsammare behandling än den som allaredan fås med radium och röntgenstrålar. Utmärkta resultat äro också vunna genom de operativa metoderna. Jag har ju i synnerhet sysselsatt mig med rent teoretiska, experimen-

tella undersökningar på djur, men de kunna naturligtvis icke tillämpas vid klinisk behandling. Men lika viktigt som att finna ett behandlingssätt är att *erkänna* sjukdomen på ett tidigt stadium. Men ofta visa sig symptomen först vid en tidpunkt, då den har brett ut sig så kraftigt, att operation är omöjlig. Det kan ju tänkas, slutar professor Fibiger, att det en gång skall komma ett geni, som kan finna den rätta lösningen...

Jag frågar professor Fibiger vilka hans intressen äro när vetenskapen har fått vad den tillkommer.

— Främst naturvetenskap och konst. Jag är en passionerad samlare av kopparstick.

En blick runt väggarna bekräftar detta yttrande.

— Men min tid är ju så starkt upptagen, att jag inte kan offra mycket på andra intressen, och inte heller på sällskapsliv eller teater.

— Tycker professorn om sport?

— I min ungdom gjorde jag det. Nu har jag inte tid. Nej, jag har så tillräckligt att styra med... för en sextioåring! ler professorn, som inom parentes sagt är så ungdomlig både till gestalt och väsen, att man kunde tro honom vara åtskilliga år yngre.

I vardagsrummet träffar jag professor Fibigers fru, som är känd för det livliga intresse hon ägnar sin mans gärning. Båda härstamma från läkarfamiljer, och häri har man kanske en av grunderna till professorskans intresse för den medicinska vetenskapen.

— Hur känns det nu att vara gift med en så berömd vetenskapsman? frågar jag.

Och professorskan svarar på sitt rättframma sätt:

— Först och främst gäller det att vara sin mans *kamrat*. Ända från vår förlovningstid har jag följt min make. Och han satte mig

alltid in i allt vad han företog sig, antingen jag förstod det eller inte. Att man och hustru hjälpas åt är det viktigaste. Före 1910 då vi flyttade in i den här villan var jag i stor utsträckning min mans medhjälpare, ja han hade ingen annan hjälp, ingen sekreterare som nu. Jag måste skriva rent och göra mig nyttig på alla sätt. Däri låg min uppgift. Och jag kunde inte önska mig ett bättre samarbete. Våra förhållanden voro på den tiden små. Då min man i sin ungdom — innan han blev teoretiker — hade någon praktik, följde han de äldre läkarnas vana: han skrev aldrig ut räkningar åt patienter som inte hade råd.

— Kom budskapet från Stockholm som en stor och oväntad överraskning? frågar jag.

— Vi blevo uppringda kl. 9 på kvällen av en av tidningarna, som omtalade den stora nyheten. Några minuter efteråt var huset fullt med vänner och journalister. Institutet illuminerades och gamla och nya assistenter och kolleger samlades jämte min man till en liten fest. Jag tror, säger fru Fibiger leende, att de voro beredda — *om* det skulle hända! Hur min man tog det? Han visade sin stora glädjens ganska öppet och försökte inte låsa någon likgiltighet. Han är oerhört tacksam över att svensk vetenskap har hedrat honom med den största hedersbevisning, som finnes för medicinare!

Professorskan visar mig före avskedet de stora vackra rummen i villan. Överallt finns det god konst, målningar, kopparstick. I ett hörn av villans hall vid det höga fönstret står en havsörn med utbredda vingar, skjuten vid västerhavet. Och under den stolta fågeln bilden av ett annat högtsträvande väsen: den store Napoleon. Jag tänker mig, att den danska Nobelpristagaren har haft sin särskilda avsikt med att ha dessa två för ögonen. Även hans mål är ju högre än de flestas.

V. S.

CAP
Kejsarnougat

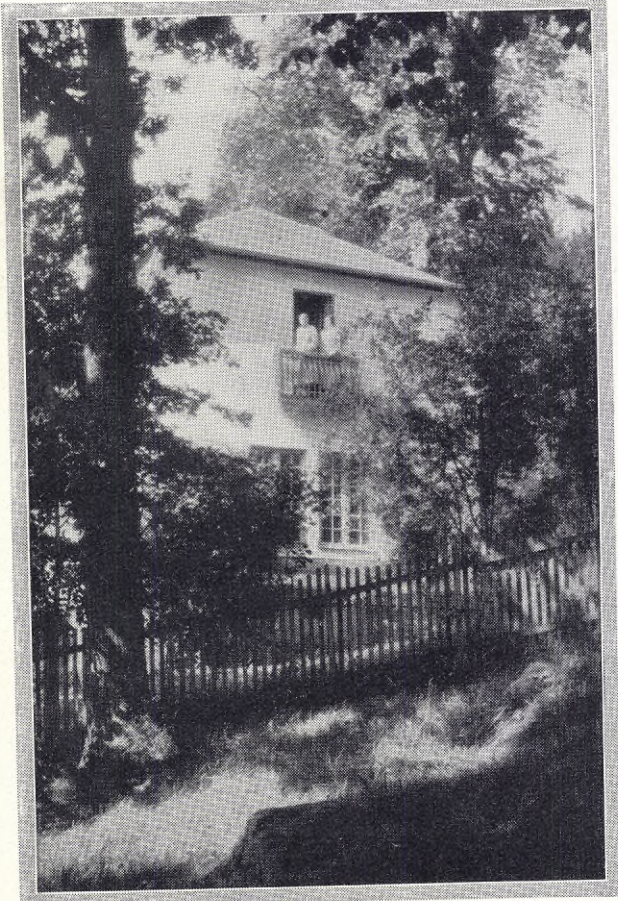

Förnämsta nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar.

E N N Y V A L L F A R T S O R T

ELLEN KEYS STRAND FRÅN DESS FÖRSTA SÄ-
SONG SOM ARBETERSKORNAS SEMESTERHEM.

Strand från flygeln med balkongen till Ellen Keys sovrum.

DÄR STÅR ALLT SOM ELLEN KEY lämnat det och ville ha det bevarat. I hennes eget rum sitter det halvutbrunna ljuset kvar i ljusstaken och på chiffonjén ligger skulpturen av Göthes hand alltid omgiven av friska blommor. Ordningen och traditionerna gå sin gilla gång på Strand — dess själ och härskarinna saknas, men hennes ande och vilja lever kvar. Man skulle önska att hon kunde betrakta sitt Strand och dess gäster från sin himmel, ty hon skulle säkert finna allt till sin belåtenhet och sitt behag. Trots att man nu inrett elektriskt ljus och telefon på Strand — ”så länge jag lever blir det intet av med den saken”, sade nämligen Ellen Key.

Hon skulle se sina gamla vänner i Tolfterna vandra omkring i rummen, sola sig på Solbadet, dricka kaffe på terrassen, göra promenaden på Omberg och utflykter till de gamla minnesmärkena i trakten. Hon skulle glädjas åt att se dem vila ut på sitt kära Strand i en omgivning, som hon själv gjort dem förtrogen med och där allt hennes nu är deras: trädgården, skogen, böckerna, minnesföremålen. Medlemmarna av Ellen Keys Tolfter ha företrädde till semesterplatserna på Strand och eftersom de äro 140 till antalet och Ellen Key har bestämt att endast 4 gäster på en gång få tas emot på Strand — detta för att den lugna hemkarakteren icke skall störas — så behöver man icke vara rädd att Strand får stå tomt. Dock, under årets första del tas betalande gäster emot och även under sommaren är man beredd att välkomna en och annan utomstående arbeterska, om hon synes vara i särskilt trängande behov av rekreation. Men hon får inte vara under 25 år, bestämde Ellen Key, ”man har inte något förstånd förr”, förklarade hon en gång till mig.

Semesterdagarna på Strand nu voro bra

Nyligen har man slagit igen portarna till Ellen Keys Strand för den första säsongen av dess tillvaro som semesterhem för arbeterskor, till vilket ändamål Ellen Key som bekant testamenterade sitt hem. Det har varit en sommar av högtid för många Ellen Keys vänner och hur väl Ellen Key redan nått sitt syfte att ge trötta arbeterskor en rofylld, glad och givande semester framgår med all tydlighet av här meddelade glimtar från ett semesterbesök på Strand, som just en medlem av Ellen Keys Tolfter gjort.

lika dem man tillbringade där förr, då Ellen Key så gärna inbjöd till sig medlemmar från Tolfterna. Inte minst var det sig likt vad beträffar folkvandringen av besökare. Men så länge Ellen Key levde, var dock Strand mera privathem än nu, även om fröken Key sällan nekade någon att bese Strand. Hon ville dock ha någon reda i besöken och när Strand nu öppnade sina portar efter hennes död, kom man snart underfund med att det planerade vilohemmet skulle låta vänta på sig, om man inte satte än mera system än förut för besökandeströmmens tillträde — 125 besökare om dagen, som antalet

ibland kunde gå upp till, var mer än man kunde ta emot. Strand har blivit en formlig vallfartsort för turister och Ellen Keybeundrare, men genom att ta avgiftsentré och inrätta särskilda besökstider har man uppnått det dubbla syftet: att förstärka Ellen Keys Stranddonation och respektera vilohemmet. Även med detta skulle Ellen Key säkert varit nöjd. Jag minns, när jag en gång träffade på två studenter, som styrde sina steg ner mot Strand. Ellen Key ropade till mig och frågade vad det var och när jag sade att två unga studenter bådo att få se Strand, då tog hon genast vänligt hand om dem och var deras ciceron. ”När man artigt förfrågar sig, då vill jag gärna tillmötesgå”, förklarade Ellen Key, ”men alla dessa, som kliva på som vore det deras solklara rätt, kan jag inte fördrå. Jag har byggt här för att få vara i fred och jag vill springa omkring naken i min trädgård, om det faller mig in. Då är det inte trevligt att mitt staket och min trädgård tillhör hela mänskligheten...” Denna Ellen Keys hemkänsla söka även hennes arvtagare respektera för Strands räkning.

Men vallfärderna ta sig ibland de vackraste uttryck. En dag, det var hällande regn och vi sutto inne i det stora vita vardagsrummet, detta rum, där hela Sverige så ofta sett Ellen Key fotograferad, hörde vi någon tala nere på terrassen. Vi tittade ut och där stod en ung präst och talade för sina reskamrater — man var väl ute på någon skol- eller sällskapsresa, kan jag tro. Prästens tal formade sig till en hyllning för Ellen Keys minne, han talade för henne som moderlighetens representant i värl-

den. Det kändes underligt i hjärtat på en gammal Tolftmedlem, vem kunde en gång anat att den tid skulle komma då en präst stod och vittnade om Ellen Keys moderlighet?

En annan gång var det en sångförening, som samlades på terrassen och framförde sin hyllning till Ellen Keys minne i toner. Det var en obeskrivbar stämning, när tonerna omsvepte Strand. En annan gång kom en släkting till en som varit anställd på Ellen Keys föräldrahem Sundsholm. Han hade velat bringa Ellen Keys hem och minne en hälsning från det gamla barndomshemmet, som hon älskade så djupt. Hon ligger nu begravd där och många hälsningar i form av blommor nå henne i sin tur från vänner i hennes levnads sista hemtrakt. — — —

Så förflyter semestertiden på Strand alltför fort. Det är soliga, ljuvliga sommardagar med Vättern glittrande blå framför oss, det är stärkande friska promenader i Ombergs skogar, där Ellen Key så gärna vandrade, det är kulna, regniga dagar, som rinna bort i sällskap med någon av hennes böcker, det är samspråk och visiter, man känner ju så många av dem som komma och gå i Ellen Keys hem. Och när man reser därifrån känner man den varmaste tacksamhet över att Strands styrande, och då kanske i främsta rummet fröken Greta Bennett, som har det ansvarsfulla och nog så mödosamma uppdraget att vara hemmets föreståndarinna, på ett så pietetsfullt, vackert och klokt sätt vårdar arvet efter Ellen Key. Och till henne själv, som gav oss sitt hem, gå oförgätliga tankar.

A. H.

Strandgäster på utflykt till Vadstena med fröken Bennet.

En hälsodryck för alla är

”MATTE REAL”

Äkta Brasilianskt Hälsoté
I ORIGINALFÖRPACKNING.

Gen-representant för de nordiska länderna HANDELSFIRMAN BRASIL, Skånegatan 31, Göteborg. Repr. för mellersta och norra Sverige A.-B. CARL MORTON, Skeppsbron 36, Stockholm.

D:r R. N. Doublet, vid ett föredrag vid Medicinska Fakulteten i Paris: — — Matte stimulerar nervsystemet, styr och reglerar den ansträngning som presiderar vid varje intellektuell och muskulär verksamhet. — — Matte står framför alla andra kända stimuleringsdrycker genom sina hälsosamma och näringsbefordrande egenskaper samt genom sitt minimala vanebehov.

Y R K E T S A V I G S I D O R

VISA MIG DITT SOVRUM OCH JAG SKALL SÄGA DIG...

DE KVINNLIGA YRKENAS AVIGSidor — vem täljer deras tal?

En apotekare, innehavare av ett av de stora apoteken i Stockholm sade en gång, då det var tal om en ännu helt ung flickas blivande bana:

— Ni vill ha henne till apotekare? Har ni betänkt att hon kan bli skickad till landsorten och får ha nattvakt, icke med en lucka i väggen som i Stockholm, utan med hela apoteket öppet?

Den han talade med gav följande egocentrisk svar:

— Då man varit journalist i 20 år och gått i Klarakvarteren vid alla möjliga tider mellan 10 och 2 på natten och detta just då man var helt ung (nu förekommer icke mötesreferat i den utsträckning som förr, då spåravnarna dessutom upphörde kl. 11, då tycker man att en apoteksdisk är en fast borg!

Vilket naturligtvis inte hindrar att det vore skönt om ens unga dotter varken bleve fördelad eller föremål för underliga former av skämt.

Det är inte gatufriden jag ämnar röra vid, det är ett åldrigt ämne, som blir allt mindre aktuellt. Men trots stigande jämlikhet, kvinnornas alltmer förvärvade vana att röra sig ute i livet och människans att se dem där, finns det fall, som peka på rester av barbari. Fall, som icke äro direkt individuella, utan kunna kallas yrkets avigsidor. Ett yrke som har avigsidor i den riktning jag här nedan skall

En för många säkert behöfvlig upplärning ger oss Vera v. Kræmers kåseri denna gång.

belysa, är massösens. Man behöver knappt gå in på det. Men jag vill dock relatera en historia, som nyss i brev berättats mig i första hand. En svensk massös i Frankrike fick en manlig patient. Efter tredje besöket vägrade hon att massera hans onda arm, hon gick sin väg med patientens raseriaskor dånande över sitt huvud. Hon hade funnit sig i att rummet var ovädrat, när hon kom, att hans kläder lågo strödda överallt, att han inte hälsade. Men tredje dagens morgon hade han sällskap i rummet, ett icke uppstiget sällskap, och den svenska massösen förklarade då för fransmannen, att som han tydligen glömt att han väntade besök, skulle hon icke störa.

Nu säger en svensk: ja, en fransman! Men detta slags exempel är säkert internationellt. Hos vissa yrken, hårfrisörskan, städerskan, husan, uppapperskan, förutsättes en okänslighet, som göra dessa yrken mycket svåra. Den svenska massösen skrev i hastigheten: "Det var som om jag varit en städerska — men förresten, varför skola de tåla mer än vi andra?"

En svensk hårfrisörska har berättat för mig om hur "olycklig" hon kände sig, då i det stockholmskem, dit hon varje morgon kom för att kamma frun, herrn i huset utan minsta spår av förvirring steg in i rummet i djup

negligé. Inte heller frun reagerade. Hårfrisörskan räknades bara inte. Detta var före den tid, då pyjamas brukades.

Det engelska konventionella sättet att tystna, då tjänare komma in i rummet, att sålunda utestänga dem från familjens mera förtroliga liv, blir vid jämförelse med ovan antydda förtrolighet en hövlighet. Man måste ju analogt med denna reservation förutsätta att en engelsk herre icke visar sig för husan eller hotellstäderskan i ogenerad negligé. Och att engelska sovrum äro vädrade veta vi!

Med sjuksköterskan blir saken en annan. Inför henne äro vi barn allesammans, vi rå icke för att hon måste se oss i all sköns bedrövlighet tillstånd. Och henne tacka vi. Men vem tackar hotellstäderskan? I sjuksköterskan se vi alltid en kvinna, en dam. Låt oss se på hårfrisörskan, städerskan, massösen på samma sätt, låt oss känna det, då någon av dessa komma in i vårt sovrum, som om en väninna överraskade oss med ett besök innan vi stigit upp. Att ligga till sängs eller att vara halvklädd är lovligt, men det kan tydligen göras på olika sätt. Vid en intervju härförleden tog föremålet emot mig i pyjamas. Det var en liten revystjärna från Wien. Men rummet var så friskt, så fritt från kvalm och flickan så smal och så värdad att vi lika gärna kunde ha träffats på ett högfjällssanatorium. Balflickan från Wien och herrn från Frankrike hade olika kulturgrader.

VERA v. KRÆMER.

V A R I N T E S Å M O D E R N !

EN GOD REGEL FÖR FORTSÄTTNINGSHEMMET.

I Iduns Oktobertävlan med ämne "Fortsättningshemmet" ha många goda råd, både etiska och praktiska, givits för ett hems uppbyggande. Det har inte varit lätt att välja pristagaren — prisnämnden har nödgats att denna gång dela på priset, ena halvan går till "M. och G." för upp-

DET FINNS EN GAMMAL REGEL som lyder — köp endast vad som är oundgängligen nödvändigt. Ända tills kriget och kristiden bröt ut, ansågs den vara hörnstenen för all god hushållning, sedan blev den en överlegad villfarelse, vilken man helst borde göra sig av med fortast möjligt.

Så snart världsordningen kommit i normala gängor igen, erkännes dock åter denna beprövade princip som i huvudsak riktig och tillämplig, ej minst när det gäller nyanskaffning för ett hem. Men minst lika viktigt är, att man då också tillser att uppköpen ske planmässigt och med tanke på framtiden. Innan det är för sent, bör man förvissa sig om, att man kommer att trivas med sina möbler. Hoppas att i en snar framtid få bättre råd och då byta ut dem mot andra få vi ej hänge oss åt.

I våra dagar är det nödvändigare än någonsin att känna sin smak, ty frestelserna äro legio och för nästan allting finns det underhaltiga surrogat, som vi tyvärr alltför lätt falla offer för.

Då utvecklingen otvivelaktigt går mot inskränkningar i bostadsutrymmet, böra vi ej skaffa för skrymmande möbler. Men är utrymmet knappt, äro dock dessa moderna

Fru W. Vetter har vunnit 1:sta pris i Svenska Fordklubbens orienteringstävlan Stallmästaregården—Norrtälje, 19,5 mil, start kl. 8 f. m. återkomst kl. 16. Fru Vetter har övat sig på sin Ford i 2 år, ty hon är dagligen i elden med körning av bröd från Vetters bageri i Enskede, såsom synes av fotot, där fru Vetter tar ombord sina limpör.

satsen "Röda rummet", den andra till "Nona" för "Sagan om salongen", båda införda i föreg. nr av Idun, Hedersomnämmande gives sign. ABC, vars inlägg läses här, och även i övriga bidrag finnas många korn, som vi kanske senare få tillfälle återkomma till.

lägenheter för det mesta försedda med bekvämligheter, som göra mycket av det man förr ansåg nödvändigt fullkomligt överflödigt. Lavoaren t. ex. med sin tvättstjänst är snart en lika sällsynt företeelse för dem, som nu växa upp, som spottlådan är för oss. Att det överhuvud taget funnits en sådan tingest, fylld med fin sand eller granris och med sin givna plats framför kakelugnen, har vår generation knappast någon aning om.

Den omdaning av rent revolutionerande omfattning, som försiggår på köksinredningens område, måste även tagas hänsyn till, när man gör sina inköp. Vad bordsservisen beträffar ha de olika pjäserna hållit sig jämförelsevis fjärran från modets växlingar, utom att karotterna ersatts med fat och de stora locken, förr så nödvändiga när maten skulle bäras från köksflygeln till huvudbyggningen numera äro enbart museiföremål. Med orneringen däremot experimenteras det så mycket våldsammare, och urvalet är snart sagt oändligt, men om man skall tillägga — glädjande nog eller tyvärr, det beror på hur man ser saken. Bland dessa massor, som komponeras, finns

(Forts. sid. 1201.)

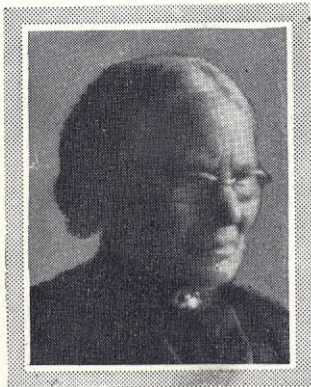

Berlinerbröd

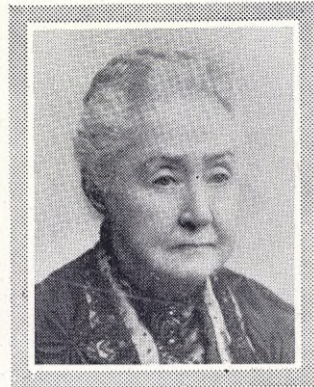
3 ägg
210 gr. strösocker
100 „ fast smör
200 „ vetemjöl
1½ tesked Tomtens
Bakpulver
100 gr. sötmandel

BEREDNING: Äggen och sockret röras tills blandningen blir vit och pösig. Smöret röres vitt och blandas med äggsmeten. Mjölet siktas med Tomtens Bakpulver och blandas till det övriga. Mandeln skäres i grova strimlor (skällas ej) och tillsättes. Smeten lägges upp på smorda plåtar i omkring 3 cm. breda längder, vilka gräddas ljusbruna i medelmättig ugnsvärme. Medan längderna ännu äro varma, skäras de på snedden i 1 cm. breda bitar.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

OLINA OLSSON.
Fru, Strövelstorp. Måka till
f. d. lantbrukaren J. Olsson,
Olinelund.
90 år den 28 november.

AGNES TENGBOM.
F. Almquist, Vänersborg.
Ånka efter kaptainen Justus
Tengbom.
85 år den 30 november.

LINA LINDSTRÖM.
F. Hedenwall, Stockholm.
Måka till musikdirektören
Alb. Lindström.
70 år den 30 november.

MATHILDA RISBERG.
F. Östberg, Stocksund. Ånka
efter kontraktsposten A. P.
Risberg, Lofta.
70 år den 30 november.

JENNY HOLLENDER.
F. Morling, Filipstad. Ånka
efter disponenten Ernst Hol-
lender, Edsvalla.
70 år den 2 december.

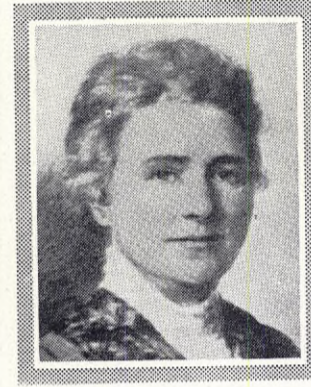
TEKLA FORSSELL.
Fröken, Mariestad. F. d.
postexped. Dotter till prof.
N. E. Forssell o. hans måka.
65 år den 21 november.

CECILIA SAHLIN.
Fröken, Stockholm. Lärarin-
na vid Stockholms folksko-
lor sedan höstterminen 1899.
60 år den 23 november.

ALMA EKMAN.
F. Sandström, Hedemora.
Måka till stadsläkaren i He-
demora, dr Sam Ekman.
60 år den 27 november.

CECILIA HANSSON.
F. Håkansson, Experimentäl-
fältet. Måka till professor
Nils Hansson.
60 år den 29 november.

AINA FALLENIUS.
F. Beskow, Stockholm. Måka
till generallöjtnanten C. M.
Fallenius.
55 år den 20 november.

ADELAIDE v. STEDINGK.
F. von Rettig, Djursholms
Ösby. Måka till försäkrings-
direktören, frih. Måns von
Stedingk.
55 år den 28 november.

THYRA TAMM.
F. frih. Kantzow, Eneby,
Grillby. Måka till godsåga-
ren Hugo H:son Tamm.
55 år den 3 december.

FANNY TOLL.
F. von Post, Uppsala. Ånka
efter kaptainen G. August
Toll.
55 år den 3 december.

IDA DANIELSON.
Fru, Katrineholm. Måka till
direktören Axel Danielson.
50 år den 8 november.

BRITA FRÖST.
F. Könberg, Kyrkdal. Måka
till komministern Göran
Fröst.
50 år den 8 november.

BETTY KÖHLBERG.
Fröken, Veinge. Lärarinna.
Led. av kommunalfullm., fat-
tigvårdsstyrelse m. m.
50 år den 18 november.

GRETA DAHL.
F. Aman, Huddinge. Musik-
lärarinna. Måka till statskar-
tografen Georg Dahl.
50 år den 27 november.

CECILIA SANDBERG †.
F. Johnsson, änkefru,
Stockholm.
* 1860, † den 21 november.

ANNE-MARIE NY-
STRÖM †.
F. Brandberg, Mariestad.
Ånka efter förste provinsial-
läkaren, dr Em. Nyström.
* 1857, † den 29 september.

LOTTEN SALOMON †.
F. Malmgren, Malmö. Måka
till läroverksadjunkten, pas-
tor Axel Edw. Salomon.
* 1868, † den 4 november.

Degen jäser bättre,

bakverket blir av jäm-
nare, porösare samman-
sättning och smaken blir
den utsökt delikata, som
ovillkorligen frapperar
alla då Ni använder

RUMFORD
— hälsosamma — Bakpulver

EN KUNGLIG AMOUR. AV EBBA VON SETH

DET VAR HÖSLATTERNS FEL ALLT-sammans. Hon hade räfsat sig varm och trött och just tappat sin spetsiga röda klack och slagit sig ned bland den doftande vitklövern på åkerrenen, då han kom. Leende, okonstlad och betagande som alltid. Det var en malheur med den klacken, för han hade smekt hennes vita silkesfot och dristat sig att kyssa tåspetsen.

— Ers höghet! förmanade hon och lyfte skålmskt ett finger, men han log och sade att han hade nog tagit fel, det var visst bara en vitskimrande fjärl som slagit sig ned vid Skönhetens och Gracens kjortelfäll...

Ja, den höbärgningen! Än tycker hon sig känna den berusande hödoften i näsborrarna, höra Lovöns ekar susa över huvudet och se hovets galanta kavaljerer och yra, uppspelta fröknar leka och stoja bland hövålmarna, som rasat och begravt dem i stickande, torrt gräs.

Hertigen hade förklarar att han aktade henne för mer än något annat i världen, och hon hade plockat en storbladig prästkrage och lekfullt låtit ett efter ett av kronbladen dala över hans blå sammetsärm.

— Un peu, viskade hon med skrattpropar i kinderna. Då hade han blivit mycket allvarlig. — A jamais — så länge jag andas, sade han och såg ömt på henne med sina mörkblå, uttrycksfulla ögon. Men då blev hon nackstyv och spotsk och förklarade att nog hade hon hört styggt förtal om unga hertigars plaisir och ombytliga sinnelag.

Och så hade hon måst åka till slottet med sin bara fot och hölasset hade skakat mot stenarne och åter hade han dristat sig att lägga sin arm om hennes midja. Men hon hade setat kapprak och stel, fast det var svårt att hålla balansen under stötarna i backarna. — Nej, så lätt var hon icke fångad, Sophie Fersen — sin store herr faders dotter, menade hon.

Åter och åter gick hon i tankarna igenom de sista veckornas händelser, alltsedan kung

Som en fläkt från tredje Gustavs tidevarv är denna berättelse om kärlekssagan mellan den unge hertig Fredrik Adolf och den vackra Sophie Fersen.

Gustavs bror, den vackre, självsvåldige hertigen av Östergötland började ägna henne sin hyllning. Nu satt hon vid sin pärlgrå sekretär i flickrummet på faderns stora gods Mälsåker och grubblade med mörka, själsfrånvarande ögon.

— Och i september på China slott! Kulörta lyktor hade tänts under parkens kastanjer och strax efter taffeln hade de två mötts i änkedrottningens lilla vita kabinet med de silver- och guldbroderade tapeterna. Så vältalig och eldig han varit. Han hade försäkrat henne, att om icke kung Gustav ville giva sitt bifall till giftermålet, så skulle han fara ut till Svartsjö och begära änkedrottningens samtycke. Och de hade setat alldeles tysta en lång stund och lyssnat till blåstens klirrande spel i glasklockorna uppe i tornet, när de sattes i svängning av kvällsvinden...

Den sköna Sophie blev avbruten i sina drömmier denna soliga oktoberdag på Mälsåker, ty hon skymtade plötsligen Morianens, den svartkrullige negerbetjäntens chokladbruna ansikte på gårdsplanen. Han var hertig Fredrik Adolfs discrete, pålitlige postillon d'amour, och hjärtat bultade under det stramade taftsidenet på henne, när hennes kammarfröken i detsamma uppenbarade sig med ett tjockt gult brev förseglat med ett hertigt sigill.

— Det är själve Badin som väntar, och han ber nådig fröken om ett prompt svar, sade den mössprydd flickan och neg.

Sophie Fersen funderade ett ögonblick. Då fick hon se bror Axels mossgröna jaktrock vid rosquarteret på gården, och på lätta steg sprang hon ut till sin älsklingsbror.

— Min hjärtans bror, sade hon, jag vill anförtro dig något av mycket delicat natur, om din tid tillåter dig att höra på mig.

— Min söta, aimabla Sophie, vem skulle icke ha tid att lyssna på dig, svarade han och kysste chevalereskt hennes hand.

— Prinsen, Axel. Han friar till mig.
— Friar?
— Ja. Tycker du hertiginnekronan skulle misspyda min coaffyr?

— Vet vår far detta?
— Lille Axel. Han har sitt huvud för sig. Han är stolt och tror att han är allhärskande. Han är rosenrasande. Och jag störtar mig i elände, säger han. — Vår mor — — —

— Är charmerad?
— Just det.
— Och kungen?
— Det är det allra värsta. Han nekar att ge sitt kungliga samtycke. En riksgrevinnetitel, kanske...

— Som fröken Taube?!
— Jäväl, som Hedvig Taube, viskade hon och blev blossande röd.

— Du är spritt galen, Sophie... Aldrig ma søeur, aldrig så länge jag lever! Tänk på, att du är en Fersen. Du och jag ha delat barndomens fröjder och sorger. Du är skör och fin, petite, du kan aldrig böjas, men kanske knäckas. Retirera, Sophie, retirera medan ännu är tid. Och jag känner högheten, jag.

— Tyst, Axel. — Ack, lita på mig. Jag är av samma ull som du. Mig stukar ingen.

— Men han har tagit ditt hjärta, barn lilla, sade brodern sakta.

Hon svarade inte. Men hon hade sjunkit ihop på bänken bland rosorna och med de bara armarna över stembordet grät hon så stormande och stritt att blonderna kring armågarna voro våta och tårarna sköljde bort rispudret över hyn.

Ack, kvinnors tårar genom alla tider, av gäckade illusioner, av obesvarad kärlek för en förlorad lycka och för gravens saknad; vem räknar dem?

*

Är ha gått och det är operamaskerad. Genom oxögats förgyllda galler skymta två unga damer i svarta sidenmasker. Hundratal vita vaxljus' fladdrande lågor lysa över
(Forts. sid. 1202.)

Lördagen den 12 november sammanvigdes i Hagakyrkan i Göteborg löjtnanten vid Göta artilleriregemente Eddy Thelning och fröken Margareta Gyllenhammar, dotter till direktören Oscar Gyllenhammar och hans maka, född Zahlmann.

I Solna kyrka sammanvigdes onsdagen den 9 november direktören Waldemar Ekegårdh och fröken Thyra Krumme.

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Se, din Konung kommer till dig saktmodig.

Matteus Ev. 21:5.

Han helar dem, som hava förkrossade hjärtan och deras sår förbinder han.

Psalm 147:3.

Han giver den trötte kraft och förökar den maktlöses styrka.

Jesaja 40:29.

Han vederkvicker min själ, han leder på rätta vägen för sitt namns skull.

Psalm 23:3.

Är Gud för oss vem kan då vara emot oss?

Rom. br. 8:31.

Herern är min starkhet och min lovsång och han blev mig till frälsning.

Jesaja 12:2.

Hosianna Davids son! Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn. Hosianna i höjden!

Matteus Ev. 21:9.

Gör porten hög, gör dörren bred och djupt i stoftet böj dig ned!

Din frälsare, din Gud det är

som på ditt hjärta klappar här.

Höj upp din röst med helig fröjd

stäm upp din sång till himlars höjd

Dig vare pris, o Jesus kär

som komma vill och bli mig när.

En verklig njutningsdryck får Ni av

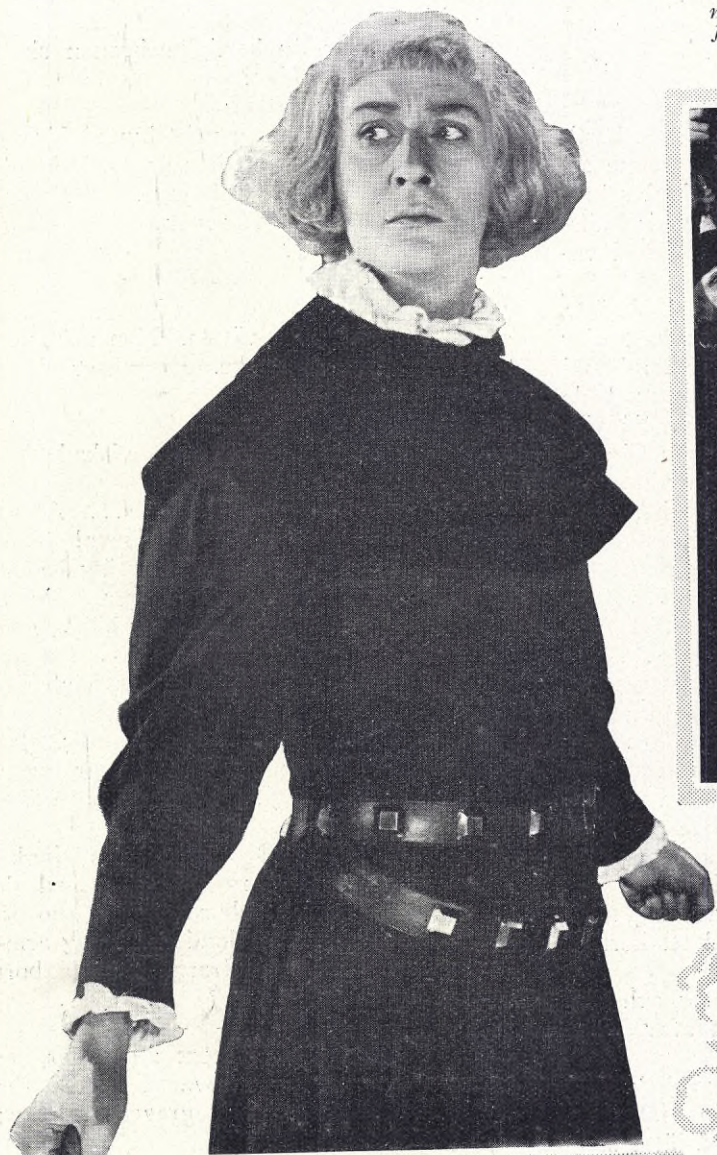
Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

EN YNGLING, EN TJUGOÅRIG...

"Så trädde där fram, gullhårig, en yngling, en tjugoårig och svarade: det gör jag." Denna bild ur Sten Sture balladen av den unge Gustav Vasa tyckes ha stått för Gösta Ekman, då han framställer landsbefriaren i Gustav Vasa-filmens första del, vilken under John Brunius regi i dagarna fullbordas. Den med spänning motsedda premiären inträffar på nyåret, men redan nu är Idun i tillfälle att visa några klipp ur filmen.

Kristina Gyllenstierna (fru Brunius) leder Stockholms försvar.

Dyveke (Signhild Björkman) och den unge Kristian (Edvin Adolphson) innan han hunnit få tillnamnet Tyrann.

Gustav Vasa fattar sitt beslut att hämnas Stockholms blodbad.

Gustav Vasa rider mot Stockholm för att göra sitt intåg där midsommardagen 1523 och hälsas på vägen av en dalkarl.

Gustav hos Jon i Svärdsjö.

KRONPRINSESSAN SOM ARKEOLOG

NYA VÄRDEFULLA FYND TILL DE SVENSKA SAMLINGARNA.

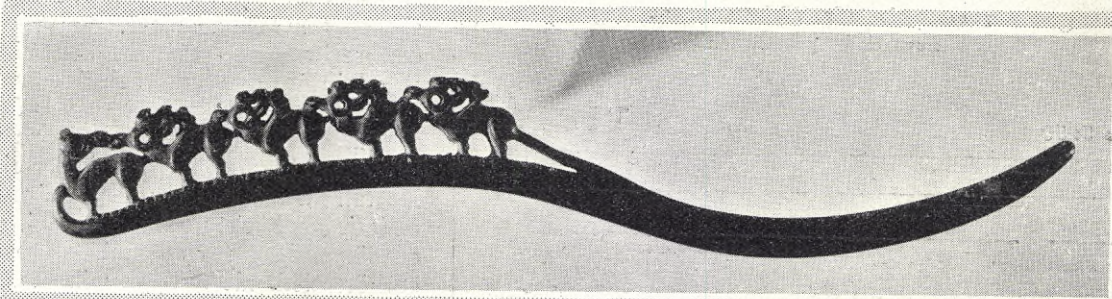
Kinasamlingarna i Handelshögskolan ha ökats med över 4000 nummer, de flesta av dessa föremål utgrävdes eller förvärvades under kronprinsparets vistelse i Kina förra året. Samlingarnas föreståndare professor I. G. Andersson påpekar, att genom de nya föremålen kompletteras de i museets ägo redan befintliga på ett lyckligt sätt. Man kan nu följa den kinesiska kulturen på förhistorisk tid fram till de första århundradena efter Kristus.

Hårpilar av snidat elfenben från Yin-dynastien 1401—1122 före Kristus.

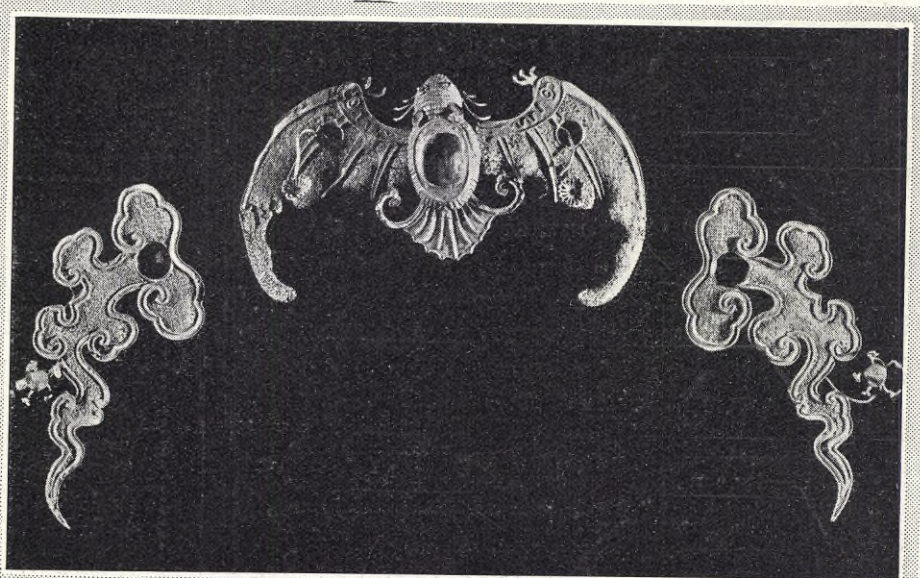
Gravfigur av glaserad lera från Tang-dynastien. Kamelen bär en markatta på sin rygg och denna var ett heligt djur hos kineserna som hos indierna och de gamla egypterna.

Skyttisk-kinesisk kam av brons från tiden omkring Kristi födelse. Själva kammen har varit fästad i den ornamenterade delen.

Undre delen av en lertripod, ett kokkärl, som stått över öppen eld, från Kinas stenålder. Detta fragment har utgrävts av kronprinsessan. En del av dessa kokkärl ha efter allt att döma använts för ångkokning, då ett annat mindre kokkärl ställts ovanpå dem.

Guldsmycken av utomordentligt fint arbete från Tang-dynastien 600—900 efter Kristus.

Vackra händer trots köksbestyren

Varje husmoder, som lägger sig vinn om att själv utan hjälp ställa och styra i sitt hem kan ej undgå att utsätta sina händer för risker. Huru lätt uppstå ej sprickor, narighet, ömhet och rodnader i huden vid de dagliga köksbestyren? Därför bör också *Gahns Mamiol* finnas i hemmet. Ty intet preparat har en mera välgörande och helande verkan på huden, vars åkommor effektivt förebyggas samtidigt som smidigheten och lenheten återkomma.

Namnet *GAHNS*
är en garanti för
förstklassigt fabrikat.

Årets
nobelpristagare

Grazia Deledda FLYKTEN TILL EGYPTEN

Den enda av de till svenska
översatta böckerna som är re-
presentativ för författarinns
nuvarande produktion.

Pris 5: 50

TIDEN

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande ingredienser ingå som huvudbeståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verkligt förnäm, balsamisk toalettvål, torde själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1: — pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen ej finnes hos Eder leverantör var god tillskriv fabrikanterna, som expediera fraktfritt mot postförskott kartong om 3 tvålar.

Om Jenny Lind.

Författarinnan Lotten Dahlgren i Idunklubben.

De sköna konsterna representeras mångsidigt och på behagligaste sätt vid Idunklubbens senaste samkväm. Skådespelerskan fröken *Olga Andersson* läste med utsökt föredrag, där både humor och vemodig känsla fingo sina lödiga uttryck, dikter av *Karlfeldt* — ur den nya diktsamlingen *Hösthorn* — *Bo Bergman*, *Erik Lindorm*, *Daniel Fallström* m. fl. Därefter sjöng fru *Greta Poussard*, f. *Arnoldson*, nästan lika bra som hon såg ut. Hon har en fyllig, frisk stämma av varm och vacker timbre, som gjorde sig förträffligt i romanser av *Richard Strauss*, *Sjögren*, *Gusaf Nordqvist*, *Järnefelt* m. fl. En utställning av handarbeten och konsthantverk, ordnad av Iduns medarb. fröken *Julie Wener*, kompletterade kvällens angenäma behållning och beundrades mycket.

Lotten Dahlgren.

Nästa gång Idunklubben sammanträder sekt. II torsdagen den 1 dec. och sekt. I lördagen den 8 dec. — de sista samkvämen före jul — lockar ett program, som säkert skall trotsa julbrådskan. Idunklubben har då glädjen se en högt värderad gäst hos sig som föredragshållare, nämligen författarinnan *Lotten Dahlgren*, "the grand old lady" i en äldre författarinnegeneration, men alljämt livligt verksam. Just nu håller fröken Dahlgren på att fullborda en bok som *Jenny Lind*, som kommer ut nästa år och som bygger på mycket intima och hängivna forskningar om den stora sångerskan. Och det blir om *Jenny Lind* fröken Dahlgren kommer att tala för Idunklubben. Ingen klubbmedlem bör försumma detta föredrag, det är vårt goda råd.

Så många böcker för barnen!

SÄKERT ÄR UNDERTECKNAD EJ den ende recensent, som vid åsynen av den oerhörda mängden barn- och ungdomslitteratur, som redan nu kommit ut, förvånad frågar sig, varför denna massa fått se dagen. Den ena serien barn- och ungdomsböcker måste ju slå ihjäl den andra, och även om man tänker sig, att föräldrar till gåvor åt sina barn uteslutande göra sitt val ur denna nyttkomna litteratur, kunna köparna säkert ej räcka till. De talrika realisationerna av närmast föregående julars böcker till vrakpris vittna ju också om läget. Men för allmänheten medför denna oerhört flödande ström av jämnstruken barn- och ungdomslitteratur en fara. Det vore ju en verkligt roligt och tacksam uppgift för föräldrar att se till, att deras ungdomar så småningom skaffade sig ett litet gott bibliotek av verkligt roliga och bra böcker, ett sådant, som de sedan hela livet igenom kunde ha glädje av. Men när det ej blir fråga om att skaffa annat än boken för i år, så komma ju ungdomarna aldrig att göra bekantskap med en hel del

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Frithiof Hellberg

Utgivare:

Beyron Carlsson

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 402 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre vid bred textspalt, | Lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt, | sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55: —, halvmarg. skol- och diverseannonser
30: — pr gång, 20 mm. hög. | 35 öre, minimipris 4: 20.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17: —	Helt år 15: —
Halvt år 9: —	Halvt år 8: —
Kvartal 4: 50	Kvartal 4: 25

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 59.

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Skabernd 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

SINGER

symaskin för såväl
finare som enk-
lare sömnad.

Flyglar - Pianinon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel,
Norrköping.

I storm och regn

är Ni bäst klädd i
Oscarias präktiga och
gedigna höstskodon.

Oscaria

Egna affärer
över hela landet.
Stockholm, Göteborg,
Malmö, Norrköping, Häl-
singsborg, Gefle m. fl.
platser.

Ingen klagan

om man uppfriskar blodet, rensar magen och tarmar från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanröjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.

Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda

Fruksalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa. Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å apotek, i Drog- och Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

å Kr 1,25

giva de

ädlaste

Likörerna

A.-B. RULLES - STHLM 3

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund. Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Bostredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Bensintvätta

överrocken hos Saltjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

klassiska, av generationer älskade böcker. Såsom exempel nämner jag endast *Barnen från Frostmofjället* (L. Fitinghoff), *Från fält och ängar* (A. Kerfstedt), *Buffalo Bill* (Sagas och Glerups f.), *Scoutliv i Tibet* (S. Hedin), *Jules Vernes* böcker (åtskilliga i bearb. på Svensk Lärart:s f.), *Det röda huset* och *Ett gammalt borgarhem* (J. Oterdahl), *Sju syskon* (Ethel Turner) och *Anne på Grönkulla* (L. M. Montgomery).

En annan reflektion, som den ovillkorligen gör, som har mycket med barn och ungdom att skaffa, är, att tiden — särskilt de sista åren — medfört en utomordentlig förändring i fråga om böcker och åldersstadiet. 14-åringen av i dag är i allmänhet lika mogen och utvecklad som 15—16 åringen för ett decennium sedan och begär också helt annan litteratur än den senare. Det är naturligtvis den snart sagt obegränsade friheten i hemmet, idrotten, biografen och radion, som främst bidraga till denna förändring. En god sak medför den: redan de yngre "tonåringarna" läsa — om de ej varit utsatta för "skaldemördande" i skolorna — med glädje sådana saker som *Drottningar i Kungahälla*, *Osynliga länkar*, *Gösta Berlings saga*, *Singoalla*, *Kejsaren av Portugalien*, *Heliga Birgittas pilgrimsfärd*, *Karolinerna*, *Lycko-Pers resa*, åtskilliga av *Rydbergs*, *Snoilskys*, *Karlfeldts* och *Frödings* dikter m. m.

Vad kan väl, såsom redan nämnts, vara roligare för föräldrar i någorlunda god ekonomisk ställning än att skänka sina barn sådana böcker, helst fint och smakfullt inbundna. Den serie standardböcker till facilt pris, som Norstedts, Bonniers och Åhlén och Åkerlunds firmor startat och till vilka jag återkommer, bör inspirera andra förlag till liknande företag.

*

En frisk, rolig, i bästa mening realistisk skildring utgör Vira Eklunds (Lindblads förlag), *Sjöboda skola*. Det är inte obetydliga svårigheter och vedervärdigheter den unga lärarinnan råkar ut för, men det goda humöret hjälper henne över alltsammans. Boken kan särskilt varmt rekommenderas till ungdomar, som inrikta sig på lärarinnebanan. — Bland författare med religiös läggning torde signaturen Runa kanske representera den högsta standarden. En bestämd utveckling i riktning mot större vidsynthet och mera förståelse för religiösa och sociala problem är märkbar hos henne, och tendensen framträder numera ej så ohöjligt som förr i hennes arbeten. Både *Skiftande dagar* och *Vårdrömmar* inrymma vid sidan av åtskilliga obetydliga berättelser flera sådana av verkligt värde. — För sådana femton- sextonåringar, som älska modern poesi — och det göra verkligen ej så få — representerar Agnes Ekermans *Läsebok till Svenska Litteraturhistorien, del III*, (Urval ur den nyaste svenska litteraturen) en riktig guldgruva. Här möta vi ej blott skalderna och prosaförfattarna under 1900-talets första decennium utan också våra dagars mest kända och lästa lyriker, exempelvis Selander, Silfverstolpe, Jändel och Berit Spong. Man skulle endast önska, att det Carlsonska förlaget vid sidan av det skolband, vari den förträffliga samlingen nu föreligger, utgäve den i ett vackert klot- eller skinnband. — Egendommeligt heterogen och på samma gång verkligt roande är *Då mor var pojke* av Estrid Ott (Lindblads förlag). Läsaren får upphörligen svinga sig mellan Danmark och Amerika och blir nästan yr i huvudet av farten. Det vilar emellertid verklig äkthet över det hela, och säkert komma både pojkar och flickor att finna den mycket rolig. Skada är, att i slutet av boken andan blir så rent amerikanskt gåpåraktig. — En posthum bok är Ruth Jonzons *Olle kommer hem* (Diakonistrelsens förlag). Där finnas berättelser för barn men även sådant, som direkt vänder sig till stort folk. Det är en rar och älsklig liten

IN REG. VARUM.

MILANAISE UNDERKLÄDER

med ovanstående insydda

ELKO-MÄRKE

äro av

HÖGSTA ELEGANS

Trika A.-B. ELKO, Stockholm.

Filtar och Schalar Hotell Tunneln.

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

MALMÖ. Tel. Namnanrop. Komfortabla resanderum, alla med centralvärme, rinnande varmt och kallt vatten samt telefon.

LEICHER'S

Fett-Puder

Varje kvinna blir förnygrad genom användande av Leichner-puder. En ask Leichners puder på Eder toalettbord gör varje annat puder överflödigt. Leichners fettpuder, sedan generationer omtyckt av vackra kvinnor, har undergått filtrering genom det finaste silke, och det på vetenskapliga rön grundade preparatet innehåller blott de allra finaste ingredienser. — Vid dans, sport och på resor, överallt där annat puder icke sitter kvar erhåller Eder teint genom Leichners puder just den fina mjuka färgtonen. En lätt beröring med detta puder borttager rodnad och blankhet och verkar dessutom uppfriskande och välgörande på huden.

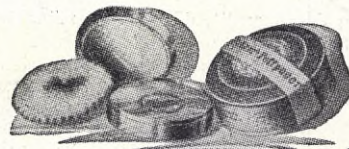
LEICHERNER

Parfymör

BERLIN, Schützenstrasse 31

Wien - Paris - London

Mot insändande av 40 öre; eller ännu bättre och fortare: gå genast till Eder leverantör och begär den för Eder lämpliga färgschatteringen på Leichners fettpuder.

MALMSJÖ
Flyglar och Pianon
Kungl. Hovlev.

A-B FÖRENADE PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG

Populär-förpackning 55 öre

SOMNOGAN, det suveräna medlet vid
**Oro, Retlighet, Ängestillstånd,
Nervös sömnlöshet**

Hjälper genast Fullt oskadligt
Inga biverkningar Ej vanbildande

Somnogan finnes å alla apotek i rör om
20 tabletter å kr. 2:50 samt i populärför-
packningar om 4 styck. tabletter å 55 öre.
ELEFANTENS DROGHANDEL STOCKHOLM

**SOMNOGAN-
TABLETTER**

NYHET!

NYHET!

Damcigarretten **Pris 6 öre.**

Tobaks- monopolet

**Kalla!
Vid smittofara
Formamint**

det beprövade mun- o. halsdesinfektionsmedlet.

Tag det överallt, där många människor komma tillsammans,
i förkylningstider, vid influensa och katarrer, hosta och
heshet, vid halsirritation hos rökare och talare o. s. v.
Fås på alla apotek, i färg- & kem. affärer i glas å 50 tabl.
(Kr. 1:75) och i rör å 20 tabl. (Kr. 0:80).

Formamintprov o. broschyr gratis från
A.-B. Sanatogen, Kungsgatan 59, Stockholm I, Tel. 12195.

bok. Författarinnan visar sig äga en ovanlig
förståelse för barnanaturen; även en sådan
företeelse som ängesten i barnåldern förstår
hon och kan hon skildra. — En lyckad bok,
som säkert kommer att roa och intressera 8—
10-åringar, är *Folke och Frida* av Frida Ås-
lund (Folkskolans barntidnings förlag). Tyd-
ligen är det barndomsminnen, som här tagit
gestalt. MARIE LOUISE GAGNER.

Iduns jubileumsartikel.

(Forts. fr. sid. 1189.)
bindelse. Dessa 13.000 barn skulle betydligt
ökat jämförelsetalen så att det skulle blivit
mer än vart 6:te barn här i Sverige, som sko-
lat räknas som barn utom äktenskap.

Lägger man ihop antalet utom äktenskap
födda barn från och med år 1911 t. o. m.
1925 får man ett antal av över 272.000 som
alltså avser barn, som, om de levat, skulle
ha uppnått 17 år. 1926 är icke här medräknat
och siffran för 1926 höjer givetvis talet med
ungefär 15.000 så att man då får över
285.000 barn.

Sammanlagda antalet utomäktenskapliga
barn under tiden fr. o. m. år 1891 t. o. m. år
1910 är 310.000. Lägges detta antal till nyss-
nämnda 272.000 erhåller man slutsumman
582.000 barn utom äktenskap. Detta gäller
alltså de barn, födda utom äktenskap här i
Sverige, som nu icke uppnått en ålder
av 36 år. En del av dessa barn ha givetvis
avlidit och en del av deras mödrar ha avlidit.
Även om man tar i betraktande att en hel del
av dessa barn utom äktenskap ha samma mor
kommer man dock till det resultatet att säker-
ligen det här i Sverige finnes mödrar till barn
utom äktenskap till ett antal som vi kanske
får räkna om ej till en halv million så säker-
ligen till 400.000. Siffran är approximativ,
då någon beräkning av antalet dödsfall och
hänsyn till mödrar med flera utomäktenskap-
liga barn icke tagits. Även de utomäktenskap-
liga fädren måste givetvis räknas i hundratu-
sental. Någon statistik beträffande de fäder,
som ha flera barn utom äktenskap föreligger
ej. Även om många av dessa barn utom äk-
tenskap genom föräldrarnas senare vigsel le-
gitimeras, finnes det dock i vårt samhälle nu
levande kanske en halv million, kanske
400.000, knappast mindre antal kvinnor, vilka
en gång fött barn utom äktenskap och något
så när motsvarande antal fäder till sådana
barn. Dessa föräldrar utgöra mer än en tion-
del av Sveriges folkmängd.

De små gröna papegojorna.

(Forts. fr. sid. 1190.)
Och så kom han lycklig, men litet hand-
fallen in till dem och satte sig med en
vacker blick bredvid Bella. Är du här nu
igen, rikskurtisör, snäste hon, hackade till
honom och drog sig än närmare Jakob.
Full av förtvivlan klättrade Josas på gall-
ret i sin lilla bur. Nu må det bära eller
brista, sade jag, men någon tragedi vill
jag inte ställa till, och så lyftes Josas in till
de andra.

Varningar verka, om inte på människor-
na så dock på små fåglar. Jouy har uppgivit
alla tankar på Bella, denna oftast celest
kyliga donna. Hans uppriktiga beundran
för den hedersmannen Jakob spelar väl
också in. Josas har på sitt sätt resignerat.
Om man kan kalla det så, ty hon har
gripits av en intensiv lust för utelivet. Då
hon ej hängiver sig åt materiella njutnin-
gar — hon är bland annat passionerad
för nata — så fingrar hon på dörren för
att fladdra ut. Hon intresserar sig även
för arkitekturen, inspirerad av professor
Lallestedts skapelse nedanför fönstret och
det ligger murbruk i golvet fyra hörn.

Det är höst nu och man rustar med

Konstnärliga brevpapper av Simon Gate.

Begär hos Eder pappersleverantör
Ljungdahls papeterier, kassetter och
brevblock komponerade eller tecknade
av Konstnären Simon Gate.
De utmärkas av förnäm elegans.

SHAMPO-
NERINGS-
PULVER
M. Zadig

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.
Nederlag i Stockholm: Regeringsg. 27.
„ i Göteborg: Chalmersg. 20.

Willumsens franska Likörextrakter -överlägsna i kvalite'-

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med
tvivelaktiga medel utan med ens
tillgripa de beprövade och av så
många läkare vitsordade TOGAL-
tabletterna. Dessa ställa ej blott
omedelbart de oödligaste smärtor
utan äro dessutom ofarliga för
hjärta och mage. De utskilja dess-
utom starkt den skadliga urinsy-
ran — roten till de flesta smärtor
— ur kroppen, den enda väg som
för till verkligt varaktigt hjälp mot
det onda.
TOGAL-tabletterna finnas, utan
recept, å alla apotek till Kr. 2:40
och 0:90. Se till att Ni får äkta
Togal och ej efterapningar!

Järnhälsa

får envar,
som dagligen
använder

Ferrin

Bästa järnmedel.
Skadar ej tänderna.

HÖSTENS NYHETER!

GOSS- kostymer,
överrockar

Flick-kappor

för alla åldrar

KAPPOR

för

UNGA DAMER

hos ensamförsäljare på alla
större platser.

Sahlins

ESLÖV

Malmö, Göteborg.

God hemkultur

Liljeholmens ljus

i Liljeholmens

Carl Malmsten-

STAKAR

LILJEHOLMENS STEARIN-
FABRIKS AKTIEBOLAG

SANITETSBINDLÄR

Diana

SVENSKT FABRIKAT

Verkligt Hygienisk dambinda

Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av

Göteborgs Kem.-Tekn. Fab., Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vit-
varuaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm
& Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

vinterkläderna. Jag samlar dun med en
mysande mormorsförhoppning om en liten
kudde till Bellas förstfödde. Om... ack ja!
ANNA BRANTING.

Var inte så modern!

(Forts. fr. sid. 1193.)

mycket som är värdelöst och just detta har en
underbar förmåga att fresta en köpare med
mindre skolad smak, vilket många dukade bord
landet runt bära vittne om. För att ej tala om
hur ofta ett sådant där tillfälligt favoriserat
mönster är utgången efter några år och omöj-
ligt att komplettera.

Danskarna ha långt bättre än vi förstått
fördelen av koncentration. De ha sina båda
standardserviser, som varje dansk sätter en
ära i att duka sitt bord med, men omväxling
blir det ändå genom att samma grundmönster
utgår i olika upplagor från de enklaste till de
mest lyxfullt utstyrda, med priser därefter.

Vi svenskar lära vara för självständiga för
att kunna underordna vår smak på detta sätt
och ha dessutom blivit så inlärda, att den in-
dividuelle smaken skall respekteras, att vi
hellre fortsätta med detta planlösa köpande,
än vi uppmuntra en strävan till enhetlighet,
vilken dock är grunden för all stilbildning.

I Vasakärven, för att nu taga ett exempel,
skulle vi annars ha det bästa tänkbara motiv
för en nationell dekoration. Desserttallrikar
och bordsprydnader i dyrbarare utstyrel vore
sedan lämpliga att ge oss till julklappar och
lysningspresenter. Tänk vilken lättnad ett
sådant system skulle bli för vännerna, mot att
som nu vara tvungna att bry sin hjärna och
att springa sta'n runt för att till sist ändå
fastna för något, som vi rakt ej ha använd-
ning för.

Efter som vi äro inne på de fromma önsk-
ningarnas område, så låt oss fortsätta och be
herrar arkitekter ge oss även möbler av sam-
ma typ, men i olika prislägen. I synnerhet för
s. k. fortsättningshem vore det en given fördel
att efter råd och lägenhet kunna öka ut de
första inköpen med mera och vackrare, utan
att det gamla därför behövde kastas.

Innan vi komma därefter att urvalet grun-
das på denna princip, göra vi klokast i att vid
möbelanskaffning så mycket som möjligt se
till, att de olika föremålen kunna utan olägen-
het flyttas tillsammans, slås ihop, så att två
rum bli ett.

Har man ett fönster i vardera rummet, får
man sällan ångra om man tager lika gardiner,
i nästa våning blir det kanske annars nödvän-
digt att skaffa nya till alla fönstren i stället,
och glöm ej, att det är mera praktiskt med
draggardiner, dem flyttar man lättare med sig.

Till sist nu bara en erinran om, att lika vik-
tigt som att ej köpa något onödigt, är det att
hålla intrycket så helt som möjligt. Grundas
ett hem efter dessa regler, är ett ingående i
detaljsaker tämligen obehövligt. ABC.

Är hon lyckligare nu än förr?

På Iduns fråga om kvinnan av i dag i sin nya obe-
roende ställning är lyckligare än förr i sin beroende
ha ytterligare några svar givits:

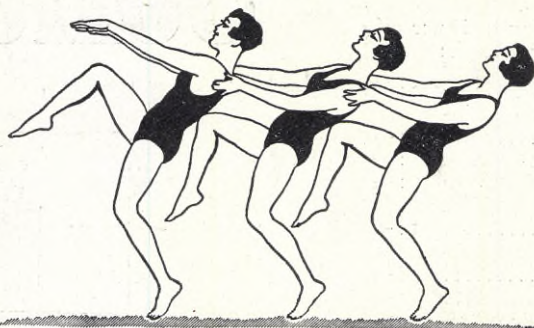
— Att kunna giva ett allmänt svar på denna
fråga tilltror jag mig ej, svarar *Marie Louise
Gagner*. Men vad jag vet är att om jag
finge börja om mitt liv på nytt så skulle jag välja
just den uppgift, det arbete jag nu har. Ty större
lycka än att i frihet få arbeta bland en ungdom, som
man tror på och väntar stora ting av kan jag knappt
tänka mig.

— Jag skulle vilja säga, att kvinnan är lyckligare
än förr när hon förstår att på rätt sätt begagna sin
nyförvärvade frihet, säger *Alma Hedin*. Men jag
fruktar att hennes liv är alltför splittrat för att hon
skall ha tid att känna någon verklig lycka.

Rektor *Anna Sörensen* svarar:

Är kvinnan lyckligare nu än förr?

En vansklighetsfråga. Var och en lägger väl in sin
särskilda mening i ordet lycka. Men givetvis finns
det nu flera vägar till ett rikt liv för kvinnorna
än förr.

Ögonfägnad

är att se de vältränade musk-
lerna spela under en frisk och
välvärdad hy — den som man
får genom användning av

F. PAULI'S

Ovicula

— skönhetsvälen.

1 kr.

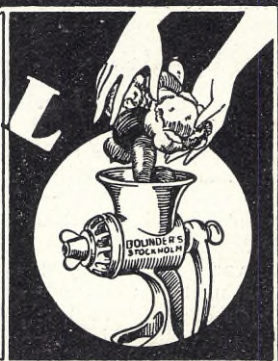
IDEAL

KVARNEN

är oundgänglig i det moderna köket.
Försedd med fyra olika knivar för
malning av kött, fisk, frukt, grön-
saker, kryddor etc.

Se till att den bär namnet

BOLINDER'S

Edra tänders fiende

och hur den kan bekämpas.

EDRA tänders fiende är en
beläggning... en klabbig
avlagring, vilken täcker dem.
Den döljer deras naturliga
glans och är upphovet till de
flesta tandåkommor.

Vanlig borstning förmår
icke att effektivt bekämpa
den. Den klabbar vid alltför
intensivt. Men numera ha
nya metoder upptäckts. En
tandpasta kallad Pepsodent,
vilken avlägsnar den på ett
milt men ändå effektivt sätt.

Till stor del beroende på
tandläkarnas tillrådan har
världen vänt sig till den —
därför äro tand- och tand-
köttåkommor numera på
tillbakagång.

Försök Pepsodent. Utan tvi-
vel kommer några dagars
bruk att bevisa dess effek-
tivitet. Varför hålla sig till
föräldrade metoder, då vär-
ldens tandläkareauktoriteter
anbefalla ett bättre sätt. Skaf-
fa Eder en tub i dag.

Pepsodent

MÄRKE
VARU-

Den moderna kvalitets-tandpasta.

Säljes å Apotek, i Parfym-, Kemikalie- och Speceriaffärer.

1801

Redovisning

Sedan redovisningen i n:r 46 har Födelsedagen mottagit:

Transport Kr. 4,343:66	
Fru Ebba Davidson, Linköping	5:—
Fru Elin Gripenberg, Kisa	2:—
Fru L. Ekström, Stockholm	1:—
Fröken Hildur Wikblad, Norrköping	1:—
Fru Ester Nordblom, Varberg	3:—
Fru E. Röhss, Hjo	5:—
Friherrinnan Caroline Arfwedson, Ulfshyttan	3:—
H. B—m	2:—
Fru Ragnhild Brunius, Djursholm	2:—
Fröken Anna Svensson, Kristianstad	2:—
Fr. Bodil Annicka Landerhjelms, Ljungaverg	2:—
Fru Anna Bratt, Göteborg	5:—
Fru Therese Kullgren, Uddevalla	5:—
Ebon, Lund	4:—
Föreståndarinnan Maria Almqvist, Lund	2:—
Fru C. Wennberg, Svinhult	5:—
Fröken Hilda Arbman, Kalmar	10:—
Fru Lotten Askklund, Stockholm	5:—
Fru Maria Lobin, Toftahög	1:—
Fröken Hedvig Gripenberg, Malmö	5:—

Transport Kr. 4,413:66

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannoligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Bliv smärt.

Men ej för hastigt.

Det är naturligt, att de flesta människor gärna vilja följa modet och ernå den charmfulla slankhet, som nu sättes i högsätet. Men det är onaturligt att minska sin vikt med 5—10% i veckan, och det är för övrigt även skadligt.

Endast en jämn gradvis viktminskning är oskadlig. — Därför bör en avmagringskur endast företagas med FACIL-PASTILLER, som bygga på "den gradvisa viktminskningens" princip.

Använd detta dietiska avmagringsmedel, emedan det verkar säkert och är garanterat oskadligt. Fås på apoteken à kr. 4:— pr glas.

Beloppet kan också insändas till postbox 365, Stockholm I, varefter Ni får Eder tillsänt ett glas FACIL-Pastiller portofritt.

Scen och Film

Utan att vara någon mästerverk är *Hennes älskare*, som under ett par veckor rullats på Piccadilly och Rialto, dock mycket sevärd,

Så bedårande hon är!

Den fascinerande charmen i kvinnlig fångning kan aldrig förringas genom någon misspyrdande härväxt — tack vare Veet creme. I likhet med nära två miljoner damer har hon löst det brydsamma problemet att avlägsna Veet. Denna parfymerade, sammetslena creme borttager hår på ett ytterst enkelt sätt. Ni behöver endast påstryka Veet creme och låta den verka några minuter. Skölj sedan bort den och — håret är försvunnet. Fullt tillfredsställande resultat i varje särskilt fall garanteras eller pengarna återbetalas. Gör ett försök med en tub i dag och Ni kommer aldrig mer att hava något behov av gammalmodiga depilatorer eller rakapparater, vilkas användning endast medför att håret tillväxer fortare och blir kraftigare. Veet creme kostar kr. 1.75 och kr. 3.25 per tub. Att tillgå hos alla hårfrisörskor, parfym- och kemikaliefärer, apotek etc. Eneqvist, Holme & Co. A/B, Vasagatan 15—17, Stockholm.

VEET
AVLÄGSNAR HÅR SOM
GENOM ETT TROLLSAG

Solidar Tvätt = Extrakt

Solidar
är hembiträdets bästa hjälp. Med Solidar kan hon hålla kökskärlen rena och bibehålla deras nya utseende. Tvålhalten i Solidar är större än i något annat tvättmedel (ca 38% torr tvål). Trots detta är Solidar det billigaste av alla. Ett hembiträdes valspråk bör vara »bäst och billigast» — alltså

Solidar

1/1 paket 58 öre.
1/2 paket 30 öre.

då den går till rätta med folks vana att låta skvallret löpa i tid och otid. Filmen vill visa följderna av ett dylikt lätt sinnigt handskande med nästans rykte: i Sevilla väntar en man, designerad till en ministerpost, förgäves på sin utnämning tack vare att det beskäftiga förtalet — vilket utpekar familjens myndling som hustruns älskare — nått högre ort. I huvudrollerna hade den kvinnliga delen av publiken tillfälle att beundra Ramon Novarro, medan herrarna kunde ägna sitt intresse åt den vackra Alice Terry.

SÄNGKLÄDERNA

äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt
Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjäderrenseri.
GÖTEBORG.
Grundad 1881.
Erhållas i varje välsorterad sängklädesaffär.

En kunglig amour.

(Forts. fr. sid. 1195.)

ett brokigt virrvarr; orientens pärlor och falskt glitter, frasande tafter och spegelsammet, vita halssar och uppturnat pudrat hår. En kadrlig spelar upp och just som den förtonat, tutar väktaren i St. Jacob i sin lur.

En av damerna uppe i oxögat far upp. — Ers höghet, klockan är nu elva, och han dröjer ännu. — Stackars liten, så kall om händerna, säger den andra lilla damen, vars livliga gester och sätt lätt förräder hertiginnan av Södermanland, Hedvig Elisabeth Charlotta.

— Ska jag gå ner och titta?
— Calmera dig, min söta vän. Fast jag får tillstå att detta hemliga rendez-vous också irriterar mig. Kom bara ihåg, att jag lägger avgörandet i dina egna händer, enär jag ej kan taga på mig slikt stort ansvar. Du är den enda vän jag någonsin ägt, men i din amour och hans kan jag intet avgöra. Men jag lider med dig, Sophie.

De två vännerna föllo varandra om halsen och Sophie Fersen kramade sin kungliga beskyddarinnas hand.

Då stod han där plötsligen i dörröppningen, han var klädd i svart Domino och sidenmask för ansiktet och han talade fort och upprört.

— Skynda, Sophie. Nu kommer jag för sista gången och ber dig följa mig. Allt är väl arrangerat. En kursläde väntar här utanför och vi fara genast till Tullgarn. En präst och två vittnen stå redo där och nu är det bara du som fattas. Kom Sophie, kom genast!

— Nej, ers höghet. Det är för sent. Min far har bortlovat min hand åt greve Piper.

— Och Ni?

— Jag kan inte följa Ers höghet. Det bleve endast till sorg och jämmer för oss alla.

— Ni kan om Ni vill! Och Ni vill det i Ert hjärta. — Foi de gentilhomme! Är Ni förblindad, min fröken? Den där lille Ängsögreven med sina stallmanér och hästar och jakthundar! Jag förbjuder det jag! — Mon Dieu, Sophie — Ni var i min ständiga åtanke alltsedan den där kvällen på Drottningholm. Jag minns bara Er, Sophie Fersen, i halmfärgat robe med fyrkantig urning; Ni var så vacker, så djupsinnig och så klok. Minns Ni månskenet, som lyste in i det vita kinesiska kabinettet, som påminner mig om min gode, högtalige fader? Minns Ni den smältande musiken? Men Ni var kall, Sophie, kall som kinesgubben av porslin i vrån. Sen dess har Ni varit mildare stämd mot mig. — Kom nu Sophie, kom med mig, ty aldrig finner Ni en trognare amour.

— Jag kan inte, jag kan inte. — Farväl, mitt hjärtas prins.

— Otrogna! Inte en gnista mod har Ni. Det är alltså sant, att greven fått ja? — Fördömt!

— Hjälp mig, viskade Sophie med gråten i halsen, till hertiginnan, som discret dragit sig tillbaka, men nu visade sig i dörröppningen.

— Hon kommer med mig, kommanderade prins Fredrik. Hon vill själv, men hon vågar det inte. — Min mor kommer att skänka oss sin välsignelse. Och min syster, prinsessan...

Sophie började vackla i sitt beslut. Och när hertigen föll på knä, kysste hennes händer och med tårar i ögonen bestormade henne med böner, började det gå runt för henne. — Skulle de smyga sig ut nu, när man dansade menuett nere i salen? — Hur hans stora blå ögon kunde tigga och beveka... Den förgyllda logen, lampetterna och ljusen började dansa runt för henne. Allt snurrade runt som en karusell, och så brast hon i gråt.

— Vatten, Fredrik! är du en kavaljer, du, och ser inte att fröken faller i vanmak, hördes hertiginnans skarpa röst.

När prinsen gått, tog Charlotta den uppskakade unga flickan vid handen och ledde henne in i ett litet rum i närheten. Sophie alltså jämt darrande och snyftande, sjönk ner på en divan och Charlotta reglade hastigt dörren och stoppade nyckeln i sin ridkyl.

Då rusade Sophie Fersen upp och skakade i dörrhandtaget. Men så satte hon sig ner igen. — Kan- ske bäst så, tänkte hon resigne-

Vid

Nervositet

gäller det i första hand att försöka stärka nervsystemet. Endast härigenom kunna nerverna återfå naturlig spänstighet och lugn. Det direkt ur hjärn- och nervsubstans framställda preparatet *Phospho-Energon* uppbygger på ett naturligt sätt ett överansträngt och försvagat nervsystem.

Phospho-Energon rekommenderas av talrika in- och utländska läkare såsom det verksamaste medlet vid övervinnandet av nervositet och nervösa svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås på alla apotek i burkar à 100 och 300 st.

Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

rat. Men där utanför rasade en svärjande, hotande och förkrossad prins.

Sophie Fersen skulle få rätt. På en italiensk resa, som bekostades av kung Gustaf, försökte prins Fredrik glömma sin olyckliga passion. Det tog sin tid och för en period sökte han inte någon annan förströelse, än sina kavaljerer, sin pipa, sitt klavérspele och ett och annat parti hasard. Och snart fann han ett nytt föremål för sin låga — den guldblonda skönheten Sofie Hagman och den dåraktiga bøjelsen för den store Axel von Fersens dotter var glömd.

Och det var en mycket stel, blek och högtidlig brud som kort därefter trädde i brudstol med greve Adolf Ludvig Piper, herre till Ängsö.

Tårar, förstulna tårar, som ingen ser, vem räknar dem?

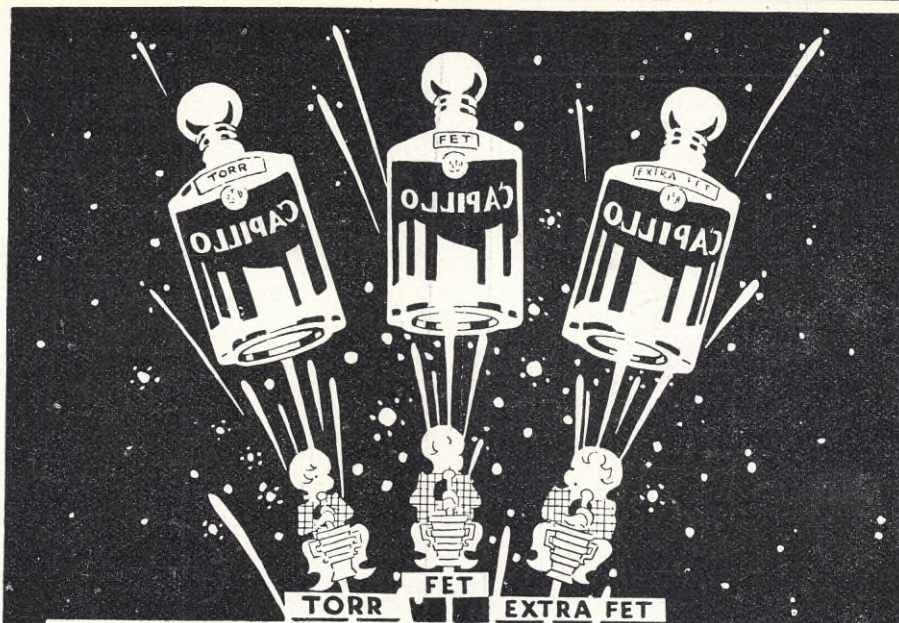
Nu är Sophie Piper gammal vorden. Vitt är håret, tunn men alltjämt sirlig är gestalten och de mörka, blixtrande ögonen, som en gång dårade hertigen av Östergötland, ha kvar sin eld.

Det är årets höst och livets höst. Nu går den gamla grevinnan ensam på arvegodset Lövsstad i Östergyllen, där lindars och kastanjers blad breder ut en bärnstensgul matta i parken. — Än kommer väl sommars sol och lugna dagar för henne, men hjärtats längtan kan intet bota.

Det har blivit så glest omkring henne. Borta är hennes hjärtas Östergötland, hennes gode make vilar i familjegraven på Ängsö och kung Gustavs sol har sjunkit. Endast skuggor finnas kvar i ett vrängt och dystert tidevarv.

O, blodiga skymf och infamier — hennes hjärtans allrakäraste bror, "le beau Fersen", som mördats av en rasande pöbelhord. Bror Axel, bror Axel dröjde icke hans skugga kvar i barndomsparcken på Lövsstad? Hon minns den fasans natt, då han blev mördad och hon själv fick fly i en öppen båt i hållande ösregn vid monumentet under lindarne, som hon rest åt honom, vars namn lyster med oförgätlig glans. Ack, samma öde blev honom beskärt som henne, vars ljusa hårlock och konterfej han i det sista bar i en medaljong vid sitt hjärta, Frankrikes olyckliga drottning, Marie Antoinette.

Alla hade gått till skuggornas land, och med dem le grand siècle och allt som var henne

"Våra Damer och Herrar!"

Extra fet
CAPILLO
skänker håret
stark glans.

Capillo tillfredsställer alla anspråk. Våra tre kvaliteter,
TORR, FET och EXTRA FET

äro anpassade för olika individuella behov, allt beroende av, huruvida håret utav naturen är torrt eller fett eller om frisyren är porös eller slät lagd.

kärt. — Stod hon där icke kvar som den sista på skansen?

Vid trädgårdsgången, där hon spatserar, blommar vitklöver och vattusprånge stänka gnistrande kaskader i ett blektnat september-solsken. Alldeles som den gången, den lyckliga gången på Drottningholm, då prins Fredriks sammetsärm kom så farligt, farligt nära hennes vita fiskbensliv. Den glade, oförfätlige prins Fredrik — — —

EBBA von SETH.

BOKNYTT

Vackra och klingande rytmer, vackra och milda tankar känneteckna Lily Kjelléns diktning. Så är också fallet i hennes nyutkomna diktsamling, som erhållit namn efter en av bokens första dikter, *Den gamla melodien*. Denna förefaller dock ej att vara samlingens starkaste, ej ens den, som talar mest till hjärta och sinne, trots dess vackra anslag. Redan fru Kjel-

léns förra diktsamling visade hän på ett lyhört sinne för naturens stilla och drömtungda skönhet. Så är än mer fallet med föreliggande arbete, och i klingande samtakt med stigande och fallande rytmer gå hennes egna stämningar. En sådan dikt exempelvis som *"De blommande landen"* är en pärla, vars skönhet man uppskattar ju mer man betraktar den. Och dold, bävande längtan, till synes omöjlig att förverkliga, får ett skälvanande rörande uttryck i den lilla dikten *Han skall komma som förr* med dess slutackord — "som om ingenting hänt — stiga leende in."

Tänk på julbestyren i god tid!

Gör undan juluppköpen! Den bästa hjälpredan härvidlag är vår stora huvudkatalog, som innehåller tusentals praktiga varor, lämpliga julklappar och trevliga julartiklar av alla slag. Genomgående billiga priser. Katalogen erhålles på begäran gratis och portofritt och åtföljes av provblad å de bästa julpublikationerna, såsom Hemmets Årsbok, Julstämning m. fl.

ÅHLÉN & HOLM, Stockholm

Hovmanicurlisten. JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Ett vackert ansikte beundras.

I alla historiska tider ha kvinnor bevarat sin skönhet till sena ålderdomen genom att använda dyrbara salvor.

Det finns ingen ersättning för OATINE. Hundratusenden med normal hud använda dagligen

Oatine och Oatine

Snow

Gör ett försök nu, och Ni skall bliva överbevisad om, att OATINE på grund av dyrbara oljor och andra säregna fina beståndsdelar gör mera för Eder hud än andra cremer.

I varje förpackning medföljer råd om hudens vård. Följ bruksanvisningen noga.

OATINE och OATINE-SNOW i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:— (3-dubbelt innehåll), samt i stora tuber å Kr. 2:50. Fås överallt.

Ny elegant lyxförpackning till samma priser. Oatine och Oatine-Snow i tub till handväskan å Kr. 1:25.

TILLERKÄND 10 GRAND PRIX OCH GULDMEALJER.

THE OATINE COMPANY, Ll. Kongensgade 12, Köpenhamn.
London. Nederlag i Malmö. Paris.

ÖKAR NI I VIKT

Många göra så, därför att de dagligen använda det starkt fettbildande sockret, i stället för Crystallosetter, som ej giva fetma. Giva sötna utan bismak och kosta endast 50 öre för ask med 500 tabletter.

Crystallosetter

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Många av fru Kjelléns dikter tyckas enkom skrivna för tonsättning, så sängbara och fulla av musik verka de. *Visan* med den jublande slutstrofen.

"det är lyckan, som sjunger på jorden"

liksom ropar efter musik. Och det är tyvärr ytterst sällan fallet med våra dagars diktning.

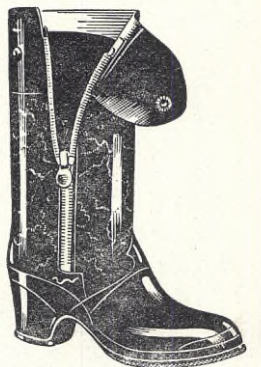
Djupare och mera förtätd är stämningen i sådana små dikter som *En Gud genom skuggorna går* och *Det skymmer och allt är stilla*. Särskilt den senare ger en vision av den tomhet och det slöcknande, som följer på jordelivets sista timmar, något somnande och dock så tryggt och innerligen lyckligt.

Men Lily Kjellén sjunger ej blott stämningsfullt och vemodigt. Hon har också andra strängar på sin lyra. I en sådan dikt som *Så ler blott våren* har hon lyckats framkalla en så bedärande förtrollande bild av en liten yrvaken leende dryad, att man får leta ganska mycket i modern poesi, innan man får tag i en sådan skälmsk gratiefylld värdikt.

Det är inga tillkrånglade vare sig tankar eller rytmer i Lily Kjelléns diktning, men det är tankar och rytmer, som gå direkt till hjärtat. Hon har givit oss en bok, som man har glädje och behållning av att läsa och meditera över och som man uppriktigt njuter av och lär sig anse som ett höstens värdefullare bokförvärv.

N. L. E.

*
Psykoanalys och religion av doctenten Tor Andræ är namnet på

Stilfull och praktisk — därför populär

En nätt och vacker fot kräver en elegant, välsittande beklädnad. Alla Edra anspråk i den vägen motsvaras av säsongens stora nyhet: damstövlar med dragkedja av U. S.-fabrikatet, världsmärket framför alla andra, kännetecknat av eleganta modeller med utmärkt passform.

U. S. DAMSTÖVLAR MED DRAGKEDJA

Till salu överallt.

Generalagenter för Sverige:
A.-B. JOHANSON & BJÖRLUND,
ÖREBRO.

Köp alltid *Sparta* och Ni blir *Skodon* belåten.

À LA RUSSE

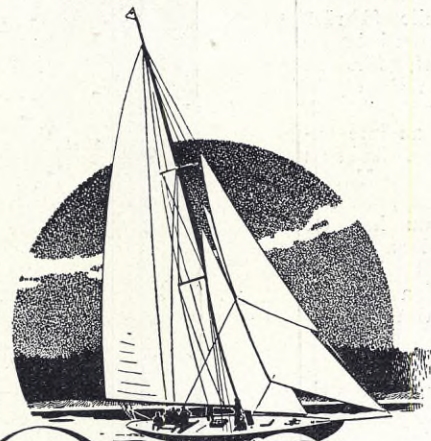
Förnämnet

är ordet för à la Russe-pralinerna.

Den delikata smaken och pralinernas eleganta förpackning i en dekorativ kartong av konstnären Einar Nerman gör dem till en utsökt lækkerhet i choklad för finsmakare.

Tag det
rätta-tag

Cloetta

De vita seglen bli vingar

och det står vitt om bogen. Man njuter av friskhet och bländande vitt.

Friska och vita, tävlande med havsbrisen och seglen, bli kläder tvättade med Persil.

Köp vila, vithet och friskhet med det självverkande tvättmedlet

Pris 50 öre
per paket.
Aldrig i
lös vikt.

Persil

för all slags tvätt.

Henkel Kemiskt-Tekniskt A.-B., Stockholm.

Det bästa mor hade

— Holmaduken — lade hon på bordet. Holma dukar ha beundransvärt vacker och glänsande yta, diskreta, fina mönster och hållbarhet i årtionden.

"Riddaren i grönt fält"

HOLMA

DUKTYGER, SERVIETTER,
HANDDUKAR, LAKANSLÄRFT.

Holma-Helsinglands Linspinneri- & Väfveri A.-B.,
Madängsholm & Forssa.

Epokgörande resultat med Miradium.

Invärtes Radiumkur är det verksamaste mot smärtor, svagheter och ålderdomskrämpor.

Gång på gång har vetenskapen givit Miradium-Officinen sitt erkännande för dess preparat till medicinskt bruk. Under namnet "Miradium" ha dessa medicinalpreparat vunnit ett tacksamt klientel, icke endast här och i andra europeiska länder utan även ute i främmande världsdelar, så att Miradium städse är att finna i tusen och åter tusen hem i hela världen.

Senast ha å Berlins Universitetets patologiska Institut åtskilliga ansedda läkare förtagit en lång rad vetenskapliga försök med Miradiumpreparaten, varvid Miradiums ovedersägliga förmåga att styrka blodet samt dess välgörande inverkan på organismen vid olika svaghetstillstånd än ytterligare fastslagits — och samtidigt dess absoluta oskadlighet.

Dessa resultat ha blivit offentligtgjorda i en av utlandets största läkarvetenskap-

liga tidskrifter — "Strahlentherapie" — och därigenom publicerats till läkare i hela världen.

Man förstår sålunda, att Miradium är ett medel i världsförmat. Lider Ni av gikt, reumatism, ischias, bleksot, nervsvaghet, åderförkalkning eller ålderdomssvaghet, sover Ni dåligt, eller är det illa fatt med aptiten och matsmältningen? Använd då Miradium! — Kom ihåg, att så världsbekanta namn som professor, med. dr. Poul Lazarus, professor, med. dr. A. Bickel, professor, med. dr. F. Gudzent m. fl. dels ha ägnat Miradium sitt intresse och dels ha berättat om strålade resultat med Miradium. En bättre garanti torde ej kunna erbjudas. Miradium-salt till hemkur per glas Kr. 6.50. Till ingnidning mot smärtor användes Miradium-salva å Kr. 3.50 per tub. Erhålles å alla apotek.

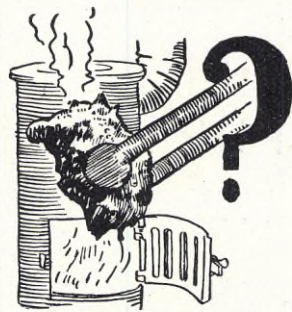
ett nytt arbete i Bonniers serie "Små handböcker i vetenskapliga ämnen". Pris kr. 2:25.

Det onda året. Från Framtidens Bokförlag har utsänts "Det onda året", roman av P. Nilsson-Tanner, en brett lagd, fängslande skildring från efterkrigsårens konflikter i de norrländska skogarna. Pris kr. 5:—.

Mitt liv som sängerska. En divas minnen och upplevelser av Nellie Melba, har utkommit hos Wahlström & Widstrand. En konstnärinna av Melbas rang, som tillbragt större delen av sitt liv på resor världen runt, har naturligtvis kommit i beröring med en mängd intressanta och framstående personligheter och hon kan konstnären att berätta om dem. Man kan nästan säga, att det är en samling anekdoter med förklarande text. Den som intresserar sig för historier och småprat om kända och okända storheter, skall säkert finna nöje i boken. Den kostar kr. 6:50.

Världslitteraturen, det av Bonniers förlag utgivna standardverket, har fortsatt med några nya volymer: Valda berättelser av Gottfried Keller, Franska sjuttonhundratalsromaner (Prévoست och Voltaire), John Miltons Det förlorade paradiset och John Bunyans Kristens resa, dessa bägge i en volym, samt två volymer av Det antika dramat. Pris för varje del kr. 6:50. Samma förlag har startat en samling valda skrifter av Atterbom under professor F. Bööks redaktion. Hittills föreliggande tre band: Lycksalighetens ö (2 vol.) och sagospelet Fågel blå samt Lyriska dikter i urval. Pris pr volym kr. 6:50.

En släktbok. På Henric Carlsons bokhandels förlag i Linköping har Ernst Liljedahl givit ut första delen av *Anor och minnen*, en studie över östgötsläkterna Liljedahl och Wallman — förf:s fäderne- och modernsläkter. Arbetet, som röjer ett intresserat och träget studium och andas författarens stora kärlek till sina faders jord, bjuder i många fall på skildringar, vilka med nöje och behållning kunna läsas av även s. a. s. utomstående. Ett stort antal vältagna fotografier från de trakter av Östergyllen, som beskrivas, illustrera volymen.

Avfall

förhindrar effektiv eldning och måste därför avlägsnas. I den mänskliga kroppen bildas parallellt härmed ämnesavfall, som stör det intima för hälsan nödvändiga samarbetet mellan muskler och nerver. Resultatet är de irriterande smärtor och lidanden, som de flesta känna till.

Aspirin-Tabletter återställa snabbt sunda och normala förhållanden genom förbättring av blodcirkulationen och avlägsnande av de besvärliga orsakerna.

Aspirin-Tabletter äro endast äkta i originalförpackningen „Bayer“ med det gula bandet och garantimärket.

Pris kr. 1.—

1607
För äktheten svara
krona och sigill.

Kokkäril med isolerade handtag.

lädjande för de svenska hushållens kvinnor bör det vara, att Skultuna bruk numera även tillverkar kokkäril med ebonitiserade öron och handtag. Kärilen bliva härigenom lätta att hantera under kokningen utan vare sig grytappar eller hushållshandskar.

Husmödrar!

I mångt och mycket kan det icke undvikas, att Ni komma i valet och kvalet vid Edra inköp. I fråga om kokkäril behöva Ni aldrig göra det. Köp

Skultuna

fen

**Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas**

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 Norrmalmstorg 4

Fjäder och dun till partipriser

Angrensad extra prima fågelfjäder å kr. 2.25 pr kg.
D:o Andfjäder å kr. 3.— pr kg.
D:o Andhalvdun å kr. 3.75 pr kg.
D:o Gästfjäder å kr. 5.50 pr kg.
Exp. franko minst 5 kg. Prover sändas på begäran. Äldsta och största specialaffär inom branschen i Sverige. Köp icke fjäder och dun förrän Ni infordrat offert från

S. H. SVENSSON,
LANDSKRONA.

Firman grund. år 1905. Tel. 390 o. 1190.

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals
Laboratorium, Stockholm.
Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Stentor

DEN
POPULÄRA
HÖGTALAREN

Finnes i många
nya modeller i
alla välsorterade
radioaffärer.

A. V. HOLM

AKTIEBOLAG

MALMÖ

STOCKHOLM

GÖTEBORG

God och dålig svenska är namnet på en hos Wahlström & Widstrand utgiven handbok, som verkligen "fyller ett länge känt behov". Författaren, lektor Wilhelm Cederschöld, vill med belysande exempel ur tidningar och skoluppsatser m. m. visa hur vårt modersmål bör skrivas, och boken kan på det livligaste rekommenderas åt alla som önska behandla svenska språket korrekt. Pris kr. 4:75.

Romare och germaner, en orientering av docenten i Lund, *Sture Bolin*, har utkommit på Gebers Förlag. Efter nyare forskning har uppfattningen av folkvandringstidens politiska och kulturella förändringar, de germaniska folkvandringstidernas organisation samt den äldre medeltidens kultur och näringsliv i många punkter förändrats och reviderats. "Romare och germaner" vil. visa, huru de moderna framställarna av denna epok i världshistorien funnit ett sammanhang mellan företeelserna, som på en gång överensstämmer med och bäst förklarar de bevarade källställen, samtidigt det ger en bild av utvecklingen, vilken från allmänna synpunkter ter sig mest förstälilig och möjlig.

Athenare, av *Ivar Harrie*, har utkommit på Gebers Förlag. I sex skilda essayer över några det klassiska Athens stormän på olika områden ger författaren de mest betydelsefulla epokerna i Athens utveckling från Solon, den athenska statsandans och bildningens fader, till Epikuros, som avvisar varje inblandning från statens sida i den enskildes liv, från Athens utträde ur det arkaiska Hellas till dess uppgående i den hellenistiska världskulturen. De olika essayerna äro brett lagda, gestalterna framträdande mot en rik bakgrund av athenskt och grekiskt kulturliv över huvud.

Resa i Europa på 1830-talet av *Carl August Hagberg* är en skildring i brevform till föräldrahemmet av den då 25-årige docenten, sedermera professorn och Shakespeare-översättaren C. A. Hagberg som utkommit på förlaget Natur & Kultur. Resan, som företogs med understöd av Svenska Akademien åren 1835-36, en tidpunkt då man ännu fick kussa landsvägen fram med diligens, sträckte sig till Danmark, Tyskland, Österrike och Frankrike. Resenären skildrar sitt sammanträffande med många av världens mest kända personligheter och giver en träffande karakteristik över de olika strömningarna under 1880-talets förra hälft.

Regina Tagliamari, Grazia Deleddas berömda äktenskapsroman ur Roms högre värld, har utkommit. (Lars Hökerbergs förlag).

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt

Damkurser

Sthlns Nya Chaufförskola. Artillerigatan 51. Tel. Östermalm 56 5.

HOSTOL

OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
M. M. DROTNINGENS HOVLIVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. *Emil, Sthlm.*

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Beckers

Det råder alltid febril brådska

och arbete till långt in på nätterna i snart sagt varje hem månaden före jul.

Den kvinnliga parten skänker i regel som julgåva till vänner och bekanta produkter av egen flit och konstförfarenhet.

Kom då alltid ihåg, att största och rikhaltigaste sortering i färger och utensilier för

Brokadmålning, Batikmålning, Ullgarnsplastik, Handtryck, P. D. T.-tryck, Porslinsmålning
m. m.

finnes att tillgå i vår huvudaffär, avdeln.: "Konstnärligt hemarbete".

AKTIEBOLAGET WILH. BECKER

Huvudaffär: 5 Regeringsgatan 5 - STOCKHOLM

En god gåva

av naturen är en frisk och klar hy. Om Ni är nog lycklig att äga en sådan, bör Ni värda och skydda den genom att dagligen använda

YvY-Tvålen,

som icke blott är en tvål, som renar huden, utan även ett förskönande toilettmedel av högsta rang.

Pris 1 kr.

A.-B. YvY-FABRIKEN.

... å så ett kilo
**JAMAICA-
BANANER.**

A.-B. BANAN-KOMPANIET

Etablerad 1847.
Allcock's

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND

Världens mest
betydande utvärtes
läkemedel.

Mot smärtor i ryggen
kan intet plåster jämföras med
Allcock's. Förmär starka klena
ryggar mer än någonting annat.

Smärtor i sidorna
lindras hastigt av *Allcock's Plåster*
på samma gång det stärker sidan
och återställer energien.

Allcock's är ett absolut äkta, poröst plåster. Det är ett universalmiddel, som säljes å alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhelst smärta uppstår.

Är NI i behov av ett piller,

tag då
utav

Brandreth's Piller

Rent
vegetabiliska.

(Etabl. 1752)

Inregistrerat handelsmärke: 26622.

Användes mot förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.

Till salu å alla apotek.

744

ALLCOCK MANUFACTURING CO., BIRKENHEAD, ENGLAND.

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med fin

Choklad & Konfekt

väg. 1/2 kg.

endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten
mot postförskott.

PERCY E LUCK & Co.

STOCKHOLM.

Rosa Blomqvist blir
tandläkare.

Rosa gör protes och borrar
medan folket morrar, knorrar,
över feta honorar.
Goda människor, varför brumma?
Rår jag för att Ni ä' dumma
och betalar sådan summa
som den jag och Lidman tar!

"Elias Portulù" av samma författarinna i ny upplaga. Pris kr. 3:— (Wahlström & Widstrand).

Solskivans land, skildringar i ord och bild från det gamla och nya Egypten av dr Hanna Rydh, har utkommit på förlaget Natur & Kultur.

Boken avspeglar författarinns

DET
SMAKAR
MER

Huru många ömma ord och vilket tålamod erfordras det icke ofta och huru många tårar fällas väl icke innan Edra smättingar intagit sin föda. Huru annorlunda är det dock med Van Houten's kakao! På ett ögonblick hava de druckit ur alltsammans och bedja till och med om mera. Van Houten's kakao är, genom att stort näringsvärde och lättsmälthet däri äro förenade, en idealisk föda för barn. Dessutom garanteras för fullkomlig renhet genom att patenterade maskiner fullständigt avlägsna de sista skalresterna.

Van Houten's
KAKAO
"Bäst- i Bruket Billigast"

Förpackad i
hygieniska
bleckburkar.

Ni känner genast att
det inte är en vanlig
tvål Ni fått i handen:

Scheel's Radium-tvål

Innehåller radium-
mineralet "Vikrit"

Fremtidens tvål
Pris 1.- krona

Kontrollant: Fil. D:r N. Sahlbom.

upplevelser under tvenne besök i sollandet Egypten. Det är en arkeolog, som är på resa, men som icke vill trötta med en tung vetenskaplig apparat. Lika ofta som vi stanna och njuta av det gamla Egyptens rikedomar, få vi där-

för lära av det nutida Egyptens ofta ganska primitiva ståndpunkt, hur det kunde gå till i forna dagar. Att det har sina fördelar att vara kvinnlig folklivsforskare i ett rättroget mohammedanskt land är påtagligt, ty då blir man

lika älskvärdt mottagen av männen i deras selamlik som av kvinnorna i harem, och i harem sätter som bekant en västerländsk gentleman icke sina fötter. Pris 6 kr.

SHREDED
WHEAT

SPUNNET VETE
Absolut rent Vete

Hälsosamt, närande, välsmakande.

Välj Shredded Wheat till frukost- eller kvällsrätt och ät det tillsammans med kall eller varm mjölk. Färdig att serveras direkt ur paketet.

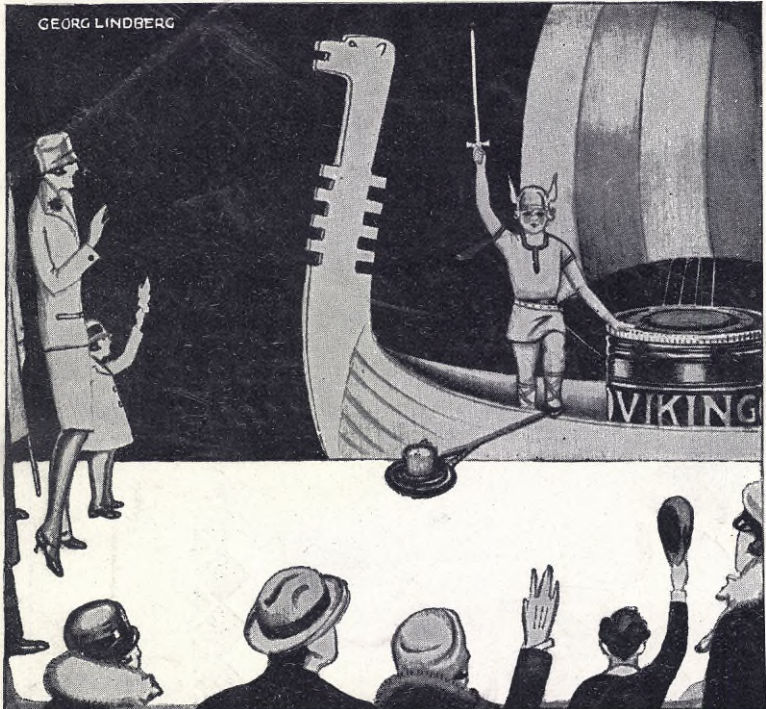
Pris: Kr. 1:— per paket.

Efterfråga Shredded Wheat hos eder handlande.

Generalrepresentanter i Sverige:

AKTIEBOLAGET O. ANNERSTEDT, Sthlm.

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

Viking hälsar Eder!

Aldrig har någon mottagits med sådan förståelse och entusiasm överallt i Sveriges land som jag. Mina krämer ha blivit en nödvändighetsvara i varje hem, ty varje dag skola Edra skor borstas, och ingen gör det så fort och väl som jag. Låt mig giva Edra skodon den oefterhärmliga

Viking-glansen!

Var rädd om Er hälsa

Ät
Havremust

Gyllenhammar

"TRE ESS" KOSTAR ENDAST 90 ÖRE PR PAKET

Dyr mat blir billig

i anrättningen och all mat
blir god, om man använder

TRE ESS

Smakar Som Smör

Utmärkt gott till smörgåsbordet.

MARGARINFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGS-A.-B.

